

ROZKŁAD MATERIAŁU KLASA 7

Temat lekcji	Material	Wymagania szczegółowe w odniesieniu do podstawy programowej (*wymagania z podstawy programowej dotyczącej klas 4–6) Uczeń:	Wymagania szczegółowe zoperacjonalizowane Uczeń:
U ŹRÓDEŁ			
My spadkobiercy			
1 Źródło – wyraz wieloznaczny.	Podręcznik: <i>U źródeł</i> , s. 7	II. Kształcenie językowe. Zróżnicowanie języka	
		- rozumie dosłowne i przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi; rozpoznaje wyrazy wieloznaczne; rozumie ich znaczenie w tekście oraz świadomie wykorzystuje do tworzenia własnych wypowiedzi – II.2.4* - rozpoznaje związki frazeologiczne, dostrzega ich bogactwo, rozumie ich znaczenie w tekście oraz świadomie wykorzystuje do tworzenia własnych wypowiedzi – II.2.4*	- odróżnia znaczenie dosłowne i przenośne wyrazów w wypowiedzi - zna związki frazeologiczne z wyrazem <i>źródło</i> - wyjaśnia metaforyczne znaczenie wyrazów w związku frazeologicznym i powiedzeniach
		III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki	
		tworzy wypowiedź, stosując odpowiednią dla danej formy gatunkowej kompozycję oraz zasady spójności językowej tekstu – III.1.3	redaguje opowiadanie z mottem w formie związku frazeologicznego lub powiedzenia
1 Jesteśmy spadkobiercami przeszłości.	Podręcznik: Agnieszka Suchowierska, <i>Piękna Helena i początki</i> , s. 8	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie tekstów kultury	
		wykorzystuje w interpretacji tekstów literackich elementy wiedzy o historii i kulturze – I.1.10	wymienia przykłady wpływu kultury śródziemnomorskiej na kulturę europejską
		IV. Samokształcenie	
		rzetelnie, z poszanowaniem praw autorskich korzysta z informacji – IV.1	- podaje znaczenie i pochodzenie swojego imienia, wykorzystując informacje ze słownika wyrazów obcych lub innych źródeł - określa okoliczności stosowania łacińskich powiedzeń i cytatów
1 Porównanie opowieści o mitycznych początkach świata.	Podręcznik: Hezjod, <i>Narodziny bogów (Theogonia)</i> (fragment), s. 11; Nikos Chadzinikolau,	II. Kształcenie językowe. Zróżnicowanie słownictwa	
		dostrzega zróżnicowanie słownictwa – II.2.1	porównuje przekład tekstu z jego parafrazą
		III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie	
		tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opowiadanie – III.2.1*	opowiada treść mitu o początkach świata, korzystając z podanego schematu

	<i>Bogowie i ludzie</i> , s. 14	wykonuje przekształcenia na tekście cudzym, w tym parafrazuje – III.2.2	dokonuje swobodnej przeróbki tekstu mitologicznego
1 Wyobrażenie Prasłowian o powstaniu świata.	Podręcznik: <i>Słowiańskie bogi</i> (na podstawie książki Tadeusza Linknera), s. 17	I. Kształcenie literackie. Czytanie utworów literackich	
		rozpoznaje czytany utwór jako mit – I.1.3*	- zna wyobrażenie Prasłowian na temat powstania świata - identyfikuje postaci bogów słowiańskich - porównuje greckie i prasłowiańskie wyobrażenie o powstaniu świata
		II. Kształcenie językowe. Zróżnicowanie języka	
		zna sposoby wzbogacania słownictwa – II.2.3	dochodzi etymologii imion bogów słowiańskich
		III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie	
		tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opowiadanie (twórcze) – III.2.1	- prezentuje panteon słowiański (w dowolnej formie) - redaguje opowiadanie o powstaniu świata
1 Pochwała Stwórcy i Jego dzieła w pieśni Jana Kochanowskiego.	Podręcznik: Jan Kochanowski, *** [<i>Czego chcesz od nas, Panie...</i>], s. 21 Zeszyt ćwiczeń, cz. 1. <i>Kształcenie literackie. Liryka i gatunki liryczne</i> , s. 107 Ćwiczenia. <i>Liryka i gatunki liryczne</i> , s. 4	I. Kształcenie literackie. Czytanie utworów literackich	
		- charakteryzuje podmiot liryczny – I.1.9* - rozpoznaje rodzaje literackie: liryka; określa cechy charakterystyczne dla poszczególnych rodzajów i przypisuje czytany utwór do odpowiedniego rodzaju – I.1.1 - rozdziela gatunki liryki, w tym: pieśń, i wymienia ich podstawowe cechy oraz wskazuje cechy gatunkowe czytanych utworów – I.1.2 - zna i rozpoznaje w tekście literackim: pytanie retoryczne oraz określa ich funkcję – I.1.4* - określa tematykę oraz problematykę utworu – I.1.12* - wyodrębnia obrazy poetyckie w poezji – I.1.1*	- charakteryzuje podmiot liryczny - zna pojęcia: <i>liryka, podmiot liryczny, hymn, pytanie retoryczne, wiersz sylabiczny, pieśń, hymn</i> - analizuje budowę wiersza sylabicznego - określa cechy pieśni - opisuje obraz poetycki - przyporządkowuje utwór do gatunku literackiego - określa postawę podmiotu lirycznego - opisuje adresata lirycznego
		II. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury	
		określa temat i główną myśl tekstu – I.2.3	określa tematykę wypowiedzi lirycznej
		III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki	
		tworzy logiczną, semantycznie pełną i uporządkowaną wypowiedź, stosując odpowiednią do danej formy gatunkowej kompozycję i układ graficzny; rozumie rolę akapitów w tworzeniu całości myślowej wypowiedzi – III.1.3*	- redaguje wypowiedź uzasadniającą - opisuje nastrój utworu z wykorzystaniem podanego słownictwa

		wykorzystuje znajomość zasad tworzenia tezy i hipotezy oraz argumentów przy tworzeniu rozprawki oraz innych tekstów argumentacyjnych – III.1.4	
1 Odkrywamy tajemnice obrazu Williama Blake’a.	Podręcznik: Szkoła pisania. Opis obrazu. Wyrażanie opinii – William Blake <i>Stworzenie świata</i> , s. 24 Zeszyt ćwiczeń, cz. 1. <i>Czytanie ze zrozumieniem. Symbol</i> , s. 4; <i>Formy wypowiedzi. Opis obrazu. Wyrażanie opinii</i> , s. 25 Ćwiczenia. <i>Opis obrazu</i> , s. 6	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury	
		- interpretuje dzieła sztuki (obraz) I.2.3 - wyszukuje w tekście potrzebne informacje – I.2.1*	- odpowiada na pytania do tekstu - porównuje opisy obrazu
		III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki	
		- gromadzi i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do tworzenia wypowiedzi – III.1.2 - wykorzystuje znajomość zasad tworzenia tezy i hipotezy oraz argumentów przy tworzeniu rozprawki oraz innych tekstów argumentacyjnych – III.1.4	- gromadzi informacje do opisu obrazu - odróżnia twierdzenia od argumentów - redaguje tekst na komputerze, wprowadzając zmiany edytorskie
		III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie	
		- formułuje pytania do tekstu – III.2.3* - tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opis – III.2.1*	- formułuje pytania na temat obrazu - redaguje opis obrazu, korzystając z podanego słownictwa - redaguje własną opinię na temat dzieła sztuki i ją uzasadnia
1 Fonetyka – nauka o dźwiękach mowy.	Podręcznik: Fonetyka. Przypomnienie podstawowych pojęć, s. 28 Zeszyt ćwiczeń, cz. 1. <i>Fonetyka. Przypomnienie podstawowych pojęć</i> , s. 72 Ćwiczenia. <i>Fonetyka</i> , s. 9	II. Kształcenie językowe. Komunikacja językowa i kultura języka	
		rozumie pojęcia: <i>głoska, litera, sylaba</i> – II.3.5*	- rozumie pojęcia: <i>fonetyka</i> - zna pojęcia: <i>głoska, samogłoska, spółgłoska, sylaba, litera</i> - rozumie funkcję litery i w wyrazie
1 Szukanie własnych dróg wyznacznikiem człowieczeństwa.	Podręcznik: Katarzyna Marciniak <i>Dobroczynca ludzkości</i> , s. 30	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich	
		- charakteryzuje bohaterów w czytanych utworach – I.1.9* - wskazuje i omawia wątek główny – I.1.1*	- porównuje postaci, wykorzystując podane słownictwo - rozpoznaje wątek zbrodni i kary
		II. Kształcenie językowe. Zróżnicowanie języka	

		rozpoznaje w wypowiedziach związki frazeologiczne, dostrzega ich bogactwo, rozumie ich znaczenie oraz poprawnie stosuje w wypowiedziach – II.2.5*	stosuje podane związki frazeologiczne w opisie postępowania i postawy Prometeusza
		III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie	
		- opowiada o przeczytanym tekście – III.2.5* - redaguje notatki – III.2.4*	- wyjaśnia powstanie człowieka według mitologii greckiej - rozumie znaczenie wyrazu <i>prometeizm</i> - odnosi do współczesności postawę Prometeusza
1 Rodowód człowieka w świetle biblijnej i współczesnej opowieści.	Podręcznik: <i>Stworzenie człowieka</i> (fragment Księgi Rodzaju), s. 34 Michał Anioł <i>Stworzenie Adama</i> , fresk z kaplicy Sykstyńskiej, XVI w., s. 34 Roman Branstaetter <i>Stworzenie człowieka</i> , s. 35	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich	
		recytuje utwór literacki w interpretacji zgodnej z jego tematem i stylem – I.1.12	- rozpoznaje wiersz wolny - dokonuje interpretacji głosowej wiersza
		II. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury	
		rozumie swoistość tekstów kultury przynależnych do: literatury – I.2.8*	- omawia cechy wiersza wolnego - porównuje fragment Biblii z wierszem
1 Źródła i znaczenie związków frazeologicznych.	Podręcznik: Skarbiec języka. Pochodzenie frazeologizmów, s. 36 Zeszyt ćwiczeń, cz. 1. <i>Skarbiec języka. Frazeologizmy</i> , s. 53	II. Kształcenie językowe. Zróżnicowanie języka	
		- rozpoznaje w wypowiedziach związki frazeologiczne, dostrzega ich bogactwo, rozumie ich znaczenie oraz stosuje w wypowiedziach – II.2.5* - rozumie dosłowne i przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedziach – II.2.4*	- zna źródła frazeologizmów, np. mitologia, Biblia, literatura, historia - rozpoznaje frazeologizmy pochodzenia mitologicznego, biblijnego - wyjaśnia znaczenia związków frazeologicznych - poprawia błędy językowe we frazeologizmach - stosuje frazeologizmy - przypisuje słowom ich znaczenie
1 Rozprawa historyka z historią – Norman Davies	Podręcznik: Norman Davies <i>Legenda o Europie</i> , s. 40	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich	
		- rozpoznaje czytany utwór jako mit – I.1.3* - zna i rozpoznaje w tekście literackim: epitety, porównania, przenośnie oraz określa ich funkcje – I.1.4*	- określa rolę epitetów, porównań i przenośni w tekście - omawia funkcję podtytułu - wyjaśnia związek mitu z historycznym faktem

o Europie.		• omawia funkcję elementów konstrukcyjnych utworów, w tym podtytułu – I.1.5* • wykorzystuje w interpretacji tekstów elementy wiedzy o historii i kulturze – I.1.10	
		I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury	
		• dostrzega różnice między literaturą piękną a literaturą popularnonaukową i określa funkcje tych rodzajów piśmiennictwa – I.1.4 • wyszukuje w tekście potrzebne informacje – I.2.1	• odczytuje różne teksty kultury (tekst popularnonaukowy, mapę, monetę) • rozumie tekst popularnonaukowy
		III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki	
		• tworzy wypowiedź, stosując odpowiednią dla danej formy gatunkowej kompozycję oraz zasady spójności językowej między akapitami – III.1.3	• tworzy tekst na podany temat
		III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie	
		• tworzy plan odtwórczy tekstu – III.2.3*	• redaguje plan wydarzeń
1 Europa jako dom w wierszu Czesława Miłosza.	Podręcznik: Czesław Miłosz <i>Z okna</i> , s. 44 Zeszyt ćwiczeń, cz. 1. <i>Czytanie ze zrozumieniem. Czytanie tekstu poetyckiego</i> , s. 6; <i>Kształcenie literackie. Powtórzenie wiadomości o środkach poetyckich</i> , s. 111 Ćwiczenia. <i>Przypomnienie wiadomości o środkach stylistycznych</i> , s. 11	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich	
		• charakteryzuje podmiot liryczny – I.1.9* • rozpoznaje czytany utwór jako baśń – I.1.3* • zna i rozpoznaje w tekście literackim: epitet, porównanie, przenośnię i określa ich funkcje – I.1.3* • wyodrębnia obrazy poetyckie w poezji – I.1.1* • wykorzystuje w interpretacji tekstów literackich elementy wiedzy o historii i kulturze – I.1.10	• charakteryzuje podmiot liryczny • rozpoznaje typowy dla baśni początek utworu • określa funkcję epitetów w utworze • rozpoznaje przenośnię i określa ich funkcję • rozpoznaje porównanie i określa jego funkcję • odwołuje się do wiedzy historycznej w interpretacji utworu
		II. Kształcenie językowe. Zróżnicowanie języka	
1 Sposób na dobrą notatkę.	Podręcznik: Szkola pisania. Notatka, s. 45	II. Kształcenie językowe. Zróżnicowanie języka	
		• dostrzega zróżnicowanie słownictwa, w tym rozpoznaje słownictwo ogólnonarodowe i słownictwo o ograniczonym zasięgu (np. terminy naukowe, kolokwializmy) – II.2.1	• analizuje język wypowiedzi podmiotu lirycznego
1 Sposób na dobrą notatkę.	Podręcznik: Szkola pisania. Notatka, s. 45	II. Kształcenie językowe. Zróżnicowanie języka	
		• dostrzega zróżnicowanie słownictwa, w tym rozpoznaje słownictwo ogólnonarodowe i słow-	• rozpoznaje język polski w grupie języków prasłowiańskich

	Ćwiczenia. <i>Różne typy notatek</i> , s. 13	nictwo o ograniczonym zasięgu (np. terminy naukowe, archaizmy, kolokwializmy) – II.2.1	
III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie			
redaguje notatki – III.2.4*		- tworzy notatki słowne lub słowno-graficzne - uzupełnia tekst notatki	
Śladami cywilizacji			
1 Cechy stylu naukowego na podstawie artykułu <i>Powstanie cywilizacji</i> .	Podręcznik: Pojęcie cywilizacji na podstawie na podstawie artykułu Colina Renfrew <i>Powstanie cywilizacji</i> , s. 47 Zeszyt ćwiczeń, cz. 1. <i>Czytanie ze zrozumieniem. Tekst naukowy i popularnonaukowy</i> , s. 15	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury	
		- wyszukuje w teście potrzebne informacje – I.2.1 - dostrzega różnice między literaturą piękną a literaturą naukową i określa funkcje tych rodzajów piśmiennictwa – I.2.4	- rozumie tekst naukowy - porównuje hasła słownikowe z treścią tekstu naukowego
		II. Kształcenie językowe. Komunikacja językowa i kultura języka	
		identyfikuje odbiorcę wypowiedzi – II.3.2*	określa adresata tekstu naukowego
		III. Tworzenie wypowiedzi.	
		uczestniczy w rozmowie na zadany temat – III.1.1	rozmawia na określony temat, korzystając z podanego planu
1 Czym jest kultura?	Podręcznik: Skarbiec języka. Hasło encyklopedyczne i słownikowe, s. 49	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury	
		wyszukuje w tekście potrzebne informacje – I.2.1	- rozumie treść hasła słownikowego i encyklopedycznego - zna pojęcia: <i>kultura</i>, <i>kultura duchowa</i>, <i>kultura materialna</i>
		IV. Samokształcenie	
		zwraca uwagę na typy definicji słownikowych, określa ich swoistość – IV.6	określa cechy charakterystyczne dla hasła słownikowego
1 Etykieta językowa na co dzień.	Podręcznik: Kultura wypowiedzi. Etykieta językowa. Szablon językowy, s. 51 Zeszyt ćwiczeń, cz. 1. <i>Skarbiec języka. Kultura języka. Etykieta językowa. Szablon</i>	II. Kształcenie językowe. Komunikacja językowa i kultura języka	
		- rozumie pojęcie <i>grzeczność językowa</i> i stosuje ją w swoich wypowiedziach – II.3.1 - rozumie, na czym polega błąd językowy – II.3.3	- rozumie pojęcia: <i>kultura języka</i>, <i>etykieta językowa</i>, <i>szablon językowy</i> - w roli określonych nadawców formułuje powitanie, prośbę, podziękowanie, przeprosiny, gratulacje z zachowaniem kultury języka i etykiety językowej

	językowy, s. 56 Ćwiczenia. <i>Kultura wypowiedzi. Etykieta językowa</i> , s. 15		
1 Dlaczego ludzie mierzą czas?	Podręcznik: Fryderyk Zawieński <i>Czas i kalendarz</i> , s. 52	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury	
		• wyszukuje w tekście potrzebne informacje – I.2.1	• rozumie tekst popularnonaukowy
		III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki	
		• uczestniczy w rozmowie na zadany temat – III.1.1*	• rozmawia na temat współczesnych kalendarzy
1 Podział głosek w języku polskim.	Podręcznik: Fonetyka. Podział głosek, s. 55 Zeszyt ćwiczeń, cz. 1. <i>Nauka o języku. Fonetyka. Podział głosek</i> , s. 77	II. Kształcenie językowe. Zróżnicowanie języka	
		• rozpoznaje wyrazy wieloznaczne – II.2.4*	• artykułuje głoski nosowe ze względu na znaczenie wyrazów
		II. Kształcenie językowe. Komunikacja językowa i kultura języka	
		• rozumie, na czym polega błąd językowy – II.3.3	• poprawia błędy językowe w związkach frazeologicznych
		II. Kształcenie językowe. Ortografia i interpunkcja	
		• wykorzystuje wiedzę o różnicach w pisowni samogłosek ustnych i nosowych, spółgłosek twardych i miękkich, dźwięcznych i bezdźwięcznych – II.4.3	• poprawia błędy językowe
1 Uczymy się argumentować własne zdanie.	Podręcznik: Platon <i>Pismo i pamięć</i> , s. 58 Zeszyt ćwiczeń, cz. 1. <i>Czytanie ze zrozumieniem. Argument, kontrargument</i> , s. 8; <i>Formy wypowiedzi. Wypowiedź argumentacyjna</i> , s. 27	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich	
		• opowiada o wydarzeniach fabuły oraz ustala kolejność zdarzeń i rozumie ich wzajemną zależność – I.1.7*	• porządkuje plan wypowiedzi
		I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury	
		• wyszukuje w tekście potrzebne informacje – I.2.1	• uzupełnia notatkę informacjami z tekstu
		III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki	
		• wykorzystuje znajomość zasad tworzenia tezy i hipotezy oraz argumentów przy tworzeniu rozprawki oraz innych tekstów argumentacyjnych – III.1.4	• wyraża swoją opinię na podany temat • podaje własne argumenty dowodzące słuszności lub podważające (kontrargumenty) tezę
1	Podręcznik:	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich	

Historia powstania starożytnego miasta utrwalaona w komiksie.	Agnieszka Suchowierska <i>Na wycieczce w dawnych Tebach</i> , s. 60; <i>Jak powstały Teby</i> – komiks, s. 61	- rozpoznaje fikcję literacką, rozróżnia i wyjaśnia elementy realistyczne i fantastyczne w utworach – I.1.2* - opowiada o wydarzeniach fabuły oraz ustala kolejność zdarzeń i rozumie ich wzajemną zależność – I.1.7*	- wymienia elementy prawdziwe, prawdopodobne, fantastyczne w tekście opowiadania i komiksie - omawia motyw powstania miast w różnych legendach - opowiada o wydarzeniach fabuły
		III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki	
		wykorzystuje znajomość zasad tworzenia tezy i hipotezy oraz argumentów przy tworzeniu rozprawki oraz innych tekstów argumentacyjnych – III.1.4	uzasadnia podaną tezę
		III. Tworzenie wypowiedzi	
		tworzy plan odtwórczy tekstu – III.2.3*	tworzy plan działań bohatera
1 Jak edytować tekst?	Podręcznik: Szkoła pisania. Jak edytować tekst, s. 63	III. Tworzenie wypowiedzi	
		redaguje notatki – III.2.4*	redaguje notatkę na komputerze
		IV. Samokształcenie	
		rozwija umiejętność efektywnego posługiwania się technologią informacyjną – IV.9	formatuje tekst na komputerze ze zgodzie z zasadami edytorskimi
1 Jak wznieść świątynię? Rozmowa młodego faraona z kapłanem.	Podręcznik: Bolesław Prus <i>Faraon</i> (fragment), s. 65	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich	
		- określa w poznanych tekstach problematykę egzystencjalną i poddaje ją refleksji – I.1.7 - wykorzystuje w interpretacji tekstów literackich elementy wiedzy o historii i kulturze – I.1.10	określa temat rozmowy
		III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki	
		- przeprowadza wnioskowanie jako element wywodu argumentacyjnego – III.1.6 - zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi, rzeczowo uzasadniając własne zdanie – III.1.7	- formułuje wniosek - uzasadnia własne zdanie na podany temat
		III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie	
		redaguje notatki – III.2.4*	uzupełnia tabelę informacjami z tekstu
		IV. Samokształcenie	
		korzysta z informacji zawartych w różnych źródłach, gromadzi wiadomości, selekcjonuje	- gromadzi materiały - wyraża swoją opinię na podany temat

		informacje – IV.3* rozwija umiejętność krytycznego myślenia i formułowania opinii – IV.8	konfrontuje swoją opinię z poglądem innych
1 Przysłowia mądrością narodu.	Podręcznik: Skarbiec języka. Przysłowia. Rodzaje błędów frazeologicznych, s. 69 Zeszyt ćwiczeń, cz. 1. Skarbiec języka. Przysłowia. Rodzaje błędów frazeologicznych, s. 58 Ćwiczenia. Frazeologizmy i przysłowia, s. 17	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury	
		wyszukuje w tekście potrzebne informacje – I.2.1	rozumie przeczytany tekst
		II. Kształcenie językowe. Zróżnicowanie języka	
		rozumie dosłowne i przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi – II.2.4*	- przyporządkowuje przysłowia do objaśnień tłumaczących ich sens metaforyczny - podaje przysłowie pasujące do kontekstu
		II. Kształcenie językowe. Komunikacja językowa i kultura języka	
		rozumie, na czym polega błąd językowy – II.3.3	poprawia błędy we frazeologizmach
		III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki	
		tworzy logiczną, semantycznie pełną i uporządkowaną wypowiedź – III.1.3*	określa funkcję przysłów w języku
1 Co symbolizuje wieża Babel?	Podręcznik: Wieża Babel (fragment Księgi Rodzaju), s. 73	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich	
		rozpoznaje czytany utwór jako legendę, mit – I.1.3*	rozpoznaje cechy legendy i mitu w biblijnej opowieści
		III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie	
		wykonuje przekształcenia na tekście cudzym, w tym skraca, streszcza, rozbudowuje i parafrazuje – III.2.2	streszcza biblijną opowieść
		IV. Samokształcenie	
		rozwija umiejętność krytycznego myślenia i formułowania opinii – IV.8	- komentuje wypowiedzi, odwołując się do źródła literackiego - rozważa słuszość twierdzeń
1 Opis i interpretacja obrazu.	Podręcznik: Skoła pisania. Opis i interpretacja obrazu – Pieter Bruegel Wieża Babel, s. 74 Zeszyt ćwiczeń, cz. 1. Czytanie ze zrozumie-	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich	
		wykorzystuje w interpretacji utworów literackich potrzebne konteksty, np. historyczny, kulturowy, filozoficzny – I.1.11	odczytuje kontekst biblijny w interpretacji dzieła sztuki
		I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury	
		interpretuje dzieła sztuki (obraz) – I.2.3	interpretuje obraz Pietera Bruegla Wieża Babel
		III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki	

	<i>niem. Opis i interpretacja tekstu kultury</i> , s. 11 Ćwiczenia. <i>Interpretacja tekstu kultury</i> , s. 19	• przeprowadza wnioskowanie jako element wywodu argumentacyjnego – III.1.6	• wyjaśnia symboliczne znaczenie elementów dzieła sztuki
1 Rozbieżności między pisownią a wymową.	Podręcznik: Fonetyka. Rozbieżności między pisownią a wymową, s. 76 Zeszyt ćwiczeń, cz. 1. <i>Nauka o języku. Fonetyka. Rozbieżności między wymową a pisownią</i> , s. 83 Ćwiczenia. Upodobnienia i inne zjawiska fonetyczne, s. 22	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich	
		• zna pojęcie komizmu, rozpoznaje jego rodzaje w tekstach oraz określa ich funkcje – I.1.5	• rozpoznaje komizm języka
		II. Kształcenie językowe. Gramatyka języka polskiego	
		• rozumie mechanizm upodobień fonetycznych, uproszczeń grup spółgłoskowych i utraty dźwięczności w wygłosie – II.1.1 • rozumie rozbieżności między mową a pismem – II.1.1	• rozpoznaje uproszczenia grup spółgłoskowych • rozpoznaje utratę dźwięczności na końcu wyrazu • rozpoznaje upodobnienia pod względem dźwięczności: ubezdźwięcznienia (wsteczne, postępowe), udźwięcznienia (wsteczne) • nazywa rodzaje upodobień
Konteksty, nawiązania, deformacje			
1 Stworzenie świata w zaskakującym ujęciu.	Podręcznik: Konstanty Ildefons Gałczyński <i>Teatrzyk „Zielona Gęś” ma zaszczyt przedstawić „Osiem dni stworzenia”</i> , s. 79	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich	
		• zna pojęcie komizmu, rozpoznaje jego rodzaje w tekstach oraz określa ich funkcje – I.1.5 • wykorzystuje w interpretacji utworów literackich potrzebne konteksty – I.1.11	• prezentuje reakcje wywołane przez lekturę – własne i wirtualnego odbiorcy • określa nawiązania utworu do wątków biblijnych i uwzględnia je w interpretacji • odczytuje elementy humoru w tekście literackim
		III. Tworzenie wypowiedzi	
		• wykonuje przekształcenia na tekście cudzym, w tym skraca, streszcza, rozbudowuje, parafrazuje – III.2.2	• redaguje tekst sztuki z określoną intencją (humor), uwzględniając kontekst biblijny
1 Jakie przesłanie zostało zawarte w opowiadaniu Stanisława Lema?	Podręcznik: Stanisław Lem, <i>Jak ocalał świat</i> ; grafiki Daniela Mroza, s. 80	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury	
		• omawia elementy świata przedstawionego – I.1.1* • opowiada o wydarzeniach fabuły – I.1.7* • rozpoznaje rodzaje literackie: epika; określa	• omawia elementy świata przedstawionego w opowiadaniu • odpowiadając na pytania, wyszukuje w utworze potrzebne informacje i porządkuje je

	Zeszyt ćwiczeń, cz. 1. <i>Kształcenie literackie, Epika. Gatunki epickie – powtórzenie</i>, s. 115 Ćwiczenia. <i>Epika i gatunki epickie</i>, s. 25	cechy charakterystyczne dla poszczególnych rodzajów i przypisuje czytany utwór do odpowiedniego rodzaju – I.1.1 - wykorzystuje w interpretacji utworów literackich potrzebne konteksty, np. społeczny – I.1.11 - określa w poznawanych tekstach problematykę egzystencjalną i poddaje ją refleksji – I.1.7	- rozpoznaje intencję wypowiedzi narratora (prowokacja, przestroga) - określa problematykę dzieła - przyporządkowuje utwór do odpowiedniego rodzaju literackiego - dostrzega elementy deformacji rzeczywistości w różnych tekstach kultury - określa podobieństwo tematyki dzieła literackiego i dzieła sztuki - w interpretacji grafiki uwzględnia kontekst literacki
		I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury	
		interpretuje dzieła sztuki (grafika) – I.2.3	redaguje interpretację dzieła sztuki
2 Czy przedmioty zapewniają człowiekowi szczęście? Refleksje po lekturze fragmentu powieści <i>Stroiciel</i>.	Podręcznik: Tomasz Trojanowski <i>Ostatni Stroiciel Oktawonu</i>, s. 85 (lektura uzupełniająca)	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich	
		rozróżnia narrację pierwszoosobową i trzecioosobową oraz wskazuje ich funkcje w utworze – I.1.10*	określa rodzaj narracji
		I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury	
		- znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej (np. w filmach, komiksach, piosenkach) nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych – I.2.7 - wykorzystuje w interpretacji utworów literackich odwołania do wartości uniwersalnych związane z postawami społecznymi, narodowymi, religijnymi, etycznymi i dokonuje ich hierarchizacji – I.1.9 - określa w poznawanych tekstach problematykę egzystencjalną i poddaje ją refleksji – I.1.7	- podaje przykłady filmów, utworów literackich z opisem mitologicznego świata - tworzy hierarchię wartości - określa problematykę utworu
		III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie	
		redaguje notatki – III.2.4*	redaguje kilkudzaniową notatkę na temat problematyki utworu
1 W kręgu ludowych wyobrażeń – opowieść	Podręcznik: Bolesław Leśmian <i>Dusiolek</i>, s. 89	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich	
		- charakteryzuje narratora, bohaterów w czytanych utworach – I.1.9* - ustala kolejność zdarzeń – I.1.7*	- przedstawia bohaterów literackich - porządkuje chronologicznie plan wydarzeń - charakteryzuje narratora

o przygodzie Bajdały.		- rozpoznaje w tekście literackim: neologizm – I.1.4 - wskazuje elementy dramatu (rodzaj): akt, scena, tekst główny, didaskalia, monolog, dialog – I.1.3	rozpoznaje neologizmy w utworze
		IV. Samokształcenie	
		uczestniczy w projektach edukacyjnych (np. tworzy różnorodne prezentacje) – IV.4	projektuje inscenizację utworu
1 Analiza i interpretacja utworu Pawła Leśzyskiego <i>Sim city</i> .	Podręcznik: Paweł Leśzyski <i>Sim city</i> , s. 91	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich	
		- charakteryzuje podmiot liryczny i bohaterów w czytanych utworach – I.1.9* - wykorzystuje w interpretacji utworów literackich odwołania do wartości uniwersalnych związane z postawami społecznymi, narodowymi, etycznymi i dokonuje ich hierarchizacji – I.1.9 - wykorzystuje w interpretacji utworów literackich potrzebne konteksty – I.1.11	- przedstawia bohatera lirycznego na tle sytuacji lirycznej - komentuje wypowiedź bohatera lirycznego do „ty” lirycznego - interpretuje utwór poetycki według dyspozycji - rozpoznaje kontekst literacki w utworze
		III. Tworzenie wypowiedzi	
		tworzy wypowiedź, stosując odpowiednią dla danej formy gatunkowej kompozycję oraz zasady spójności językowej między akapitami – III.1.3	redaguje interpretację utworu poetyckiego
		IV. Samokształcenie	
		uczestniczy w projektach edukacyjnych (np. tworzy różnorodne prezentacje, projekty wystaw, realizuje krótkie filmy z wykorzystaniem technologii multimedialnych) – IV.4	tworzy plan teledysku do utworu poetyckiego
1 Redagujemy fragment utworu dramatycznego.	Podręcznik: Stanisław Lem <i>Wierny robot</i> (fragment), s. 92 Zeszyt ćwiczeń, cz. 1. <i>Kształcenie literackie, Dramat jako rodzaj literacki</i> , s. 120	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich	
		- rozpoznaje rodzaje literackie: dramat; określa cechy charakterystyczne dla poszczególnych rodzajów i przypisuje czytany utwór do odpowiedniego rodzaju – I.1.1 - określa w poznawanych tekstach problematykę egzystencjalną i poddaje ją refleksji – I.1.7	- omawia budowę dramatu - omawia problematykę utworu
		III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie	

	Ćwiczenia. <i>Dramat i jego wyróżniki</i> , s. 28	wykonuje przekształcenia na tekście cudzym – III.2.2	tworzy fragment dramatu, będący kontynuacją zdarzeń z udziałem bohaterów utworu
1 Plakat jako tekst kultury – funkcja plakatu.	Podręcznik: Kuba Sowiński <i>Stres w pracy – niepewność, zagrożenie, presja</i> , (reprodukcja), XX w., s. 97	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury	
		interpretuje dzieła sztuki (grafika) – I.2.3	interpretuje plakat
		II. Kształcenie językowe. Zróżnicowanie języka	
		- rozpoznaje w wypowiedziach związki frazeologiczne, dostrzega ich bogactwo, rozumie ich znaczenie oraz poprawnie stosuje w wypowiedziach – II.2.5* - rozumie dosłowne i przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedziach – II.2.4*	- określa sens utworu związkiem frazeologicznym - redaguje opowiadanie z użyciem frazeologizmów - odczytuje przenośne znaczenie wyrazu w tytule
		III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie	
		redaguje notatki – III.2.4*	- tworzy notatkę interpretacyjną o plakacie - redaguje hasło słownikowe
		IV. Samokształcenie	
		- korzysta ze słowników ogólnych języka polskiego, także specjalistycznych – IV.5* - uczestniczy w projektach edukacyjnych (np. tworzy różnorodne prezentacje, projekty wystaw, realizuje krótkie filmy z wykorzystaniem technologii multimedialnych) – IV.4	- projektuje plakat na podany temat z określonym motywem - porównuje definicję słownikową pojęcia z własną definicją
1 Odczytanie pisma sposobem na poznanie tajemnicy.	Podręcznik: Eoin Colfer <i>Artemis Fowl</i> , s. 98 Zeszyt ćwiczeń, cz. 1. <i>Tekst naukowy i popularnonaukowy</i> , s. 15 Ćwiczenia. <i>Teksty naukowe i popularnonaukowe</i> , s. 30	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich	
		- charakteryzuje bohaterów w czytanych utworach – I.1.9* - ustala kolejność zdarzeń i rozumie ich wzajemną zależność – I.1.7* - rozpoznaje gatunki dziennikarskie: artykuł i określa ich podstawowe cechy – I.1.5	- identyfikuje bohatera - przestawia etapy pracy bohatera do realizacji celu
		I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury	
		wyszukuje w tekście potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu popularnonaukowego – I.2.1	określa różnice między tekstem popularnonaukowym a literackim
		III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki	
		przeprowadza wnioskowanie jako element wywodu argumentacyjnego – III.1.6	formułuje wnioski na podstawie tekstu popularnonaukowego i tekstu fabularnego

		• tworzy wypowiedź, stosując odpowiednią dla danej formy gatunkowej kompozycję oraz zasady spójności językowej między akapitami – III.1.3	• redaguje artykuł na podany temat
1 Artysta komentuje współczesność, podejmując dialog z tradycją.	Podręcznik: Jerzy Duda-Gracz <i>Babel 2</i> (reprodukcja), s. 102	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury	
		• interpretuje dzieła sztuki (obraz) – I.2.3	• porównuje obrazy o tej samej tematyce według dyspozycji • rozpoznaje karykaturalne cechy postaci na obrazie
		III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki	
		• tworzy wypowiedź, stosując odpowiednią dla danej formy gatunkowej kompozycję oraz zasady spójności językowej między akapitami – III.1.3	• redaguje wypowiedź, interpretując przedstawioną na obrazie rzeczywistość
1 Jak poprawnie akcentować wyrazy w języku polskim?	Podręcznik: Fonetyka. Akcent, s. 103 <i>Zeszyt ćwiczeń, cz. 1. Nauka o języku, Akcent w języku polskim, s. 88</i> <i>Ćwiczenia. Akcent w języku polskim, s. 32</i>	II. Kształcenie językowe. Komunikacja językowa i kultura języka	
		• rozumie pojęcie: <i>akcent</i> – II.3.5* • rozumie i stosuje zasady dotyczące wyjątków od reguły polskiego akcentu – II.1.7	• czyta na głos, akcentując sylaby zgodnie z polskimi zasadami • podkreśla sylabę akcentowaną
1 Zebranie i utrwalenie najważniejszych zagadnień teoretycznoliterackich poznanych w rozdziale <i>U źródeł</i> .	Podręcznik: Powtórzenie, s. 105	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich	
		• rozpoznaje rodzaje literackie: epika, liryka, dramat; określa cechy charakterystyczne dla poszczególnych rodzajów i przypisuje czytany utwór do odpowiedniego rodzaju – I.1.1	• przyporządkowuje rodzajom literackim ich wyznaczniki • podaje przykłady utworów reprezentatywnych dla danego rodzaju literackiego • na osi czasu umieszcza nazwiska twórców
		I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury	
		• porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie – I.2.2	• rozpoznaje dzieła sztuki po ich fragmencie • rozpoznaje dzieła literackie po ich fragmencie • zna pojęcia: <i>liryka, epika, dramat, wiersz sylabiczny, wiersz wolny, pieśń; parafraza, przysłowie, neologizm, świat przedstawiony, narracja, podmiot liryczny, pytanie retoryczne,</i>

			<i>mit, hymn, frazeologizm</i>
1 Utrwalenie wiadomości – samodzielna praca z fragmentem powieści <i>Mały Książę</i> .	Podręcznik: Sprawdź siebie; Antoine de Saint-Exupéry <i>Spotkanie z kupcem</i> (fragment <i>Mały Książę</i>), s. 107	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury	
		• wyszukuje w tekście potrzebne informacje – I.2.1	• wyszukuje informacje w tekście • odczytuje myśl zawartą w utworze
		II. Kształcenie językowe. Komunikacja językowa i kultura języka	
		• rozumie pojęcia: <i>głoska, litera, sylaba, akcent</i> ; zna i stosuje reguły akcentowania wyrazów – II.3.5*	• dzieli wyrazy na litery, głoski i sylaby • zna rolę litery <i>i</i> w wyrazie • nazywa zjawiska fonetyczne • wskazuje sylabę akcentowaną • poprawnie przenosi wyrazy
		III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki	
		• tworzy wypowiedź, stosując odpowiednią dla danej formy gatunkowej kompozycję oraz zasady spójności językowej między akapitami – III.1.3	• uzasadnia swoje zdanie na podany temat
		IV. Samokształcenie	
		• rozwija umiejętność krytycznego myślenia i formułowania opinii – IV.8	• wyraża swoją opinię i ją uzasadnia
	Podręcznik: Nasz projekt – gra planszowa, s. 109	IV. Samokształcenie	
		• uczestniczy w projektach edukacyjnych (np. tworzy różnorodne prezentacje, projekty wystaw, realizuje krótkie filmy z wykorzystaniem technologii multimedialnych) – IV.4	• realizuje projekt
ŚLADAMI CYWILIZACJI – DOM			
Dom i jego przestrzenie			
1 Co łączy różne domy? Zadania wprowadzające do tematyki rozdziału.	Podręcznik: Śladami cywilizacji – dom, s. 110		
		• odnosi treści tekstów kultury do własnego doświadczenia – I.2.11*	• opowiada o swoich doświadczeniach związanych z podanym tematem
		II. Kształcenie językowe. Zróżnicowanie języka	
		• rozpoznaje wyrazy wieloznaczne – II.2.4* • rozróżnia synonimy i stosuje we własnych wypowiedziach – II.2.8*	• wymienia znaczenia wyrazu <i>dom</i> (dosłowne i w przenośni) • formułuje definicje słownikowe podanych wyrazów
		III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki	
		• uczestniczy w rozmowie na zadany temat –	• podaje skojarzenia z wyrazem <i>dom</i>

		III.1.1*	
1 Ważne przestrzenie domu – na podstawie fragmentu książki Olgi Tokarczuk.	Podręcznik: Olga Tokarczuk <i>Czas domu</i> , s. 111	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich	
		- wykorzystuje w interpretacji utworów literackich odwołania do wartości uniwersalnych związane z postawami społecznymi, narodowymi, religijnymi, etycznymi i dokonuje ich hierarchizacji – I.1.9 - wykorzystuje w interpretacji utworów literackich potrzebne konteksty – I.1.11	- omawia archetyp domu - wyjaśnia funkcję motywu biblijnego w utworze
		III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki	
		tworzy wypowiedź, stosując odpowiednią dla danej formy gatunkowej kompozycję oraz zasady spójności językowej między akapitami – III.1.3	redaguje opis przestrzeni domu, uwzględniając jej dosłowne i przenośne znaczenie
		III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie	
		- opowiada o przeczytanych tekstach – III.2.5* - tworzy notatki – III.2.4*	tworzy notatkę słowno-graficzną, wykorzystując informacje z tekstu i podane dyspozycje
1 Pośrednio o bohaterach. Analiza i interpretacja fragmentów utworu Jacka Podsiadły.	Podręcznik: Jacek Podsiadło <i>Rozdziałik czwarty, w którym oglądamy domy sióstr Świniarskich</i> , s. 113	III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki	
		uczestniczy w rozmowie na zadany temat – III.1.1*	rozmawia na podany temat
		III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie	
		- tworzy notatki – III.2.4* - tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opis, opowiadanie – III.2.1*	- gromadzi informacje wokół tematu - cytuje humorystyczne fragmenty tekstu - redaguje opis pomieszczenia - redaguje opowiadanie
		IV. Samokształcenie	
		rozwija umiejętność samodzielnej prezentacji wyników swojej pracy – IV.6	prezentuje wyniki pracy
2 Każdy ma prawo do prywatności. Refleksje inspirowane fragmentem powieści Zuzanny	Podręcznik: Zuzanna Orlińska <i>Przeprowadzka</i> , s. 116	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich	
		charakteryzuje bohaterów w czytanych utworach – I.1.9*	- określa postawy bohaterów - ocenia zachowanie postaci
		III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie	
		redaguje notatki – III.2.4*	redaguje humorystyczną notatkę prezentującą postać literacką
		IV. Samokształcenie	

Orlińskiej.		rozwija umiejętność samodzielnej prezentacji wyników swojej pracy – IV.7	przygotowuje wystąpienie na podany temat
1 Jak napisać spójny i logiczny tekst?	Podręcznik: Szkola pisania. Spójność językowa tekstu, s. 119 Zeszyt ćwiczeń, cz. 1. Formy wypowiedzi, Spójność językowa tekstu, s. 31	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury	
		określa temat i główną myśl tekstu – I.2.3*	- określa temat tekstu - nadaje tytuł wyrażający główną myśl tekstu
		III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki	
		tworzy wypowiedź, stosując odpowiednią dla danej formy gatunkowej kompozycję oraz zasady spójności językowej między akapitami; rozumie rolę akapitów jako spójnych całości myślowych w tworzeniu wypowiedzi pisemnych – III.1.3	- analizuje tekst pod kątem spójności językowej wypowiedzi - określa zabiegi językowe tworzące spójność językową tekstu - stosuje graficzne znaki spójności tekstu: tytuł i śródtytuły, akapity, myślnik, średnik, dwukropek, nawias, wielokropek - przyporządkowuje tytuły i śródtytuły do wypowiedzi - uzupełnia tekst, wprowadzając spójność między fragmentami wypowiedzi - redaguje spójny tekst na podany temat
1 Analiza słowotwórcza wyrazów.	Podręcznik: Słowotwórstwo. Podstawowe pojęcia i analiza słowotwórcza, s. 123 Zeszyt ćwiczeń, cz. 1. Nauka o języku. Słowotwórstwo. Podstawowe pojęcia, s. 91 Ćwiczenia, Słowotwórstwo. Podstawowe pojęcia, s. 33	II. Kształcenie językowe. Gramatyka języka polskiego	
		rozpoznaje wyraz podstawowy i wyraz pochodny; rozumie pojęcie podstawy słowotwórczej; w wyrazie pochodnym wskazuje temat słowotwórczy i formant; określa rodzaj formantu, wskazuje funkcje formantów w nadawaniu znaczenia wyrazom pochodnym, rozumie realne i słowotwórcze znaczenie wyrazu – II.1.2	- rozpoznaje wyraz podstawowy, podstawę słowotwórczą, formant i wyraz pochodny - tworzy wyrazy pochodne - tworzy parafrazę słowotwórczą - dokonuje analizy słowotwórczej wyrazu - rozpoznaje wyrazy podzielne i niepodzielne słowotwórczo
W domu dzieciństwa i młodości			
1 Felieton jako	Podręcznik: Umberto Eco <i>Jakże</i>	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich	
		charakteryzuje narratora – I.1.9*	analizuje język wypowiedzi narratora

pretekst do rozmowy o zabawkach i lekturach z dzieciństwa.	<i>cudownie było bawić się pluszowym misiem, s. 126</i> <i>Zeszyt ćwiczeń, cz. 1. Kształcenie literackie, Formy publicystyczne – felieton, s. 123</i> <i>Ćwiczenia. Felieton, s. 35</i>	rozdziela narrację pierwszoosobową oraz wskazuje ich funkcje – I.1.10*	
		I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury	
		- wyszukuje w tekście potrzebne informacje oraz cytuję fragmenty tekstu publicystycznego – I.2.1 - rozpoznaje gatunki dziennikarskie: felieton, i określa ich podstawowe cechy – I.2.5 - dostrzega różnice między literaturą piękną a publicystyką i określa funkcję tych rodzajów piśmiennictwa – I.2.4	- omawia budowę felietonu, cytując odpowiednie fragmenty - określa cechy felietonu na podstawie tekstu
		III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki	
		- wykorzystuje znajomość zasad tworzenia tezy i hipotezy oraz argumentów przy tworzeniu rozprawki oraz innych tekstów argumentacyjnych – III.1.4 - zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi, rzeczowo uzasadniając własne zdanie – III.1.7 - tworzy wypowiedź, stosując odpowiednią dla danej formy gatunkowej kompozycję oraz zasady spójności językowej między akapitami; rozumie rolę akapitów jako spójnych całości myślowych w tworzeniu wypowiedzi pisemnych – III.1.3	- formułuje argumenty potwierdzające tezę, odwołując się do utworów literackich i własnych doświadczeń - redaguje felieton
1 Wspomnienia źródłem wiedzy o sobie i bliskich.	<i>Podręcznik: Beata Andrzejczuk 1 listopada, s. 129</i> <i>Zeszyt ćwiczeń, cz. 1. Kształcenie literackie. Analizujemy budowę wywiadu, s. 39</i> <i>Ćwiczenia. Wywiad, s. 37</i>	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich	
		określa w poznawanych tekstach problematykę egzystencjalną i poddaje ją refleksji – I.1.7	omawia sposób przedstawiania wydarzeń z przeszłości rodziny na podstawie tekstu literackiego i wywiadu internetowego
		I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury	
		rozpoznaje gatunki dziennikarskie: wywiad, i określa ich podstawowe cechy – I.2.5	korzysta z informacji na temat genealogii z wywiadu
		III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki	
		- tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: wywiad – III.2.1 - tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opis – III.2.1*	- przygotowuje i przeprowadza wywiad - redaguje opis wspomnień z dzieciństwa

1 Co to jest rodzina wyrazów?	Podręcznik: Słownictwo. Rodzina wyrazów, 131 Zeszyt ćwiczeń, cz. 1. <i>Nauka o języku.</i> Rodzina wyrazów, s. 94 Ćwiczenia. <i>Analiza wyrazów pochodnych</i> , s. 39	II. Kształcenie językowe. Gramatyka języka polskiego	
		rozpoznaje rodzinę wyrazów, łączy wyrazy pokrewne, wskazuje rdzenie – II.1.2	- rozpoznaje wyrazy tworzące rodzinę wyrazów - wskazuje rdzeń i oboczności rdzenia - analizuje budowę wyrazów pochodnych - porządkuje wyrazy należące do danej rodziny
1 Miłość i akceptacja lekarstwem na odmienność – rozważania na podstawie fragmentu powieści <i>Jabłko Apolejki</i> .	Beata Wróblewska <i>Apolejka i osiołek</i> , s. 133	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich	
		- wykorzystuje w interpretacji utworów literackich potrzebne konteksty – I.1.11 - określa w poznawanych tekstach problematykę egzystencjalną i poddaje ją refleksji – I.1.7	- interpretuje odwołania do baśni - rozważa problemy osób niepełnosprawnych, odwołując się do przykładów z filmów, książek, doświadczeń i obserwacji
		III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki	
		wykorzystuje znajomość zasad tworzenia argumentów przy tworzeniu rozprawki oraz innych tekstów argumentacyjnych – III.1.4	formułuje argumenty przy wyrażaniu opinii na dany temat
		IV. Samokształcenie	
		rozwija umiejętność krytycznego myślenia i formułowania opinii – IV.8	formułuje swoją opinię na określony pogląd, podając argumenty
2 Uczymy się redagować rozprawkę.	Podręcznik: Szkola pisania. Rozprawka, cz. 1, s. 135 Zeszyt ćwiczeń, cz. 1. <i>Formy wypowiedzi, Rozprawka, cz. 1</i> , s. 43 Ćwiczenia, <i>Rozprawka, cz. 1</i> , s. 42	III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki	
		- redaguje plan kompozycyjny własnej wypowiedzi – III.1.2 - tworzy wypowiedź, stosując odpowiednią dla danej formy gatunkowej kompozycję oraz zasady spójności językowej między akapitami; rozumie rolę akapitów jako spójnych całości myślowych w tworzeniu wypowiedzi pisemnych – III.1.3 - wykorzystuje znajomość zasad tworzenia argumentów przy tworzeniu rozprawki oraz innych tekstów argumentacyjnych – III.1.4 - zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi, rzeczowo uzasadniając własne zdanie –	- analizuje temat rozprawki - formułuje tezę - redaguje temat rozprawki - redaguje plan rozprawki - analizuje budowę rozprawki - podaje argumenty i kontrargumenty do rozprawki

		III.1.7	
		III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie	
		• tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: rozprawka – III.2.1	• redaguje wstępy do rozprawki na podany temat
1 Dom i dzieciństwo jako temat poetyckich wspomnień.	Podręcznik: Tadeusz Różewicz <i>Kasztan</i> , s. 138	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich	
		• wyodrębnia obrazy poetyckie w poezji – I.1.1* • charakteryzuje podmiot liryczny – I.1.9* • zna i rozpoznaje w tekście literackim: przenośnię, oraz określa ich funkcję – I.1.4*	• interpretuje obrazy poetyckie według dyspozycji • charakteryzuje podmiot liryczny • odczytuje metaforę
		I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury	
		• dokonuje odczytania tekstów poprzez przekład intersemiotyczny (np. rysunek, drama, spektakl teatralny) – I.2.12* • określa temat i główną myśl tekstu – I.2.3*	• porównuje ujęcie tematu w różnych utworach • dokonuje przekładu intersemiotycznego kolejnych fragmentów wiersza
1 Uniwersalny charakter bajki Michela Piquemala pretekstem do dyskusji.	Podręcznik: Michel Piquemal <i>Nauki mędrca</i> , s. 140	III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki	
		• uczestniczy w rozmowie na zadany temat, wydziela jej części, sygnały konstrukcyjne wzmacniające więź między uczestnikami dialogu, tłumaczące sens – III.1.1* • rozróżnia argumenty odnoszące się do faktów i logiki oraz odwołujące się do emocji – III.1.2* • wykorzystuje znajomość zasad tworzenia argumentów przy tworzeniu rozprawki oraz innych tekstów argumentacyjnych – III.1.4 • zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi, rzeczowo uzasadniając własne zdanie – III.1.7 • odróżnia przykład od argumentu – III.1.5	• dyskutuje na podany temat • formułuje tezy • formułuje uzasadnienie tezy • wykorzystuje przykłady z literatury, filmu oraz własnych obserwacji i doświadczeń w tworzeniu argumentów
		IV. Samokształcenie	
		• rozwija umiejętność samodzielnej prezentacji wyników swojej pracy – IV.8	• zabiera głos w dyskusji – przedstawia swoje stanowisko wraz z argumentacją
2 Poznajemy typy formantów.	Podręcznik: Słotwórstwo. Typy formantów. Pisownia	II. Kształcenie językowe. Gramatyka języka polskiego	
		• rozpoznaje wyraz podstawowy i wyraz pochodny; rozumie pojęcie podstawy słotwórczej;	• określa klasy wyrazów utworzonych od danych formantów

	z przedrostkami, s. 142 Zeszyt ćwiczeń, cz. 1. <i>Nauka o języku. Typy formantów</i> , s. 98 Ćwiczenia. <i>Analiza wyrazów pochodnych</i> , s. 39; <i>Pisownia wyrazów z niektórymi przedrostkami rodzimymi i obcymi</i> , s. 44	w wyrazie pochodnym wskazuje temat słowotwórczy i formant; określa rodzaj formantu, wskazuje funkcje formantów w nadawaniu znaczenia wyrazom pochodnym, rozumie realne i słowotwórcze znaczenie wyrazu, rozpoznaje rodzinę wyrazów, łączy wyrazy pokrewne, wskazuje rdzenie – II.1.2 zna zasady tworzenia wyrazów złożonych, odróżnia ich typy – II.1.3	- rozdziela wyrazy podzielne słowotwórczo od niepodzielnych słowotwórczo - oddziela formant od podstawy słowotwórczej - tworzy wyrazy pochodne za pomocą formantów - analizuje złożenia i określa ich funkcję w tekście
		III. Tworzenie wypowiedzi. Ortografia i interpunkcja	
		pisze poprawnie pod względem ortograficznym oraz stosuje reguły pisowni – II.4.1*	- poprawnie zapisuje wyrazy z przedrostkami - łączy przedrostki z ich znaczeniem
1 Dom źródłem postaw – analiza fragmentu <i>Kamieni na szaniec</i> Aleksandra Kamińskiego.	Podręcznik: Aleksander Kamiński <i>U Alka i Rudego</i> , s. 145	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich	
		określa w poznawanych tekstach problematykę egzystencjalną i poddaje ją refleksji – I.1.7	- porównuje postawy bohaterów literackich - porównuje postawy bohaterów literatury faktu z okresu II wojny światowej ze współczesnymi
		I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury	
		- dodręcza różnice między literaturą piękną a literaturą naukową, popularnonaukową, publicystyką i określa funkcje tych rodzajów piśmiennictwa – I.2.4 - znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej (np. filmach) nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturalnych – I.2.7	- prezentuje powieść jako przykład literatury faktu - wymienia elementy filmowe wskazujące na nawiązanie do literatury faktu we współczesnej filmowej adaptacji powieści
		IV. Samokształcenie	
		- rozwija umiejętność samodzielnej prezentacji wyników swojej pracy – IV.6 - rozwija umiejętność krytycznego myślenia i formułowania opinii – IV.8	- prezentuje wyniki swojej pracy na forum - wyraża i uzasadnia swoje stanowisko na podany temat według dyspozycji
2 W obliczu cierpienia – <i>Treny</i> Jana Kochanowskiego.	Podręcznik: Jan Kochanowski <i>Tren I, Tren V, Tren VII, Tren VIII</i> , s. 147 (lektura obowiązkowa)	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich	
		- wyodrębnia obrazy poetyckie w poezji – I.1.1 - zna i rozpoznaje w tekście literackim: epitet, porównanie, przenośnię, wyrazy dźwiękonaśladowcze, zdrobnienie, uosobienie, ożywienie, apostrofę, anaforę, pytanie retoryczne, powtórzenie, oraz określa ich funkcję – I.1.4	- określa sytuację podmiotu lirycznego - omawia sytuację liryczną - wskazuje adresata wypowiedzi - opisuje obrazy poetyckie - rozpoznaje środki stylistyczne - rozpoznaje cechy trenu w utworze

	Kopia obrazu Jana Matejki z 1862, <i>Jan Kochanowski nad zwłokami Urszulki</i>	• charakteryzuje podmiot liryczny – I.1.9* • rozróżnia gatunki liryki, w tym tren, oraz wskazuje cechy gatunkowe czytanych utworów literackich – I.1.2	• recytuje wybrany tren Jana Kochanowskiego • rozpoznaje tren jako gatunek liryki
	Zeszyt ćwiczeń, cz. 1. <i>Kształcenie literackie. Tren</i> , s. 126	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury	
	Ćwiczenia. <i>Gatunki liryczne. Tren</i> , s. 46	• interpretuje dzieła sztuki (obraz) – I.2.1	• opisuje sposób ukazania uczuć postaci przedstawionej na obrazie
Powroty do domu			
2 Powrót Odyseusza do domu tematem różnych tekstów kultury.	Podręcznik: Homer <i>Odyseja</i> (fragmenty), s. 150 <i>Powrót Odyseusza do Itaki</i> , tkanina, ok. XVII w.; <i>Odyseusz wraca do Penelopy</i> , płaskorzeźba, V w. p.n.e. Leopold Staff <i>Odys</i> , s. 153 Zeszyt ćwiczeń, cz. 1. <i>Formy wypowiedzi, Interpretacja tekstu poetyckiego</i> , s. 34	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich	
		• zna i rozpoznaje w tekście literackim: apostrofę – I.1.4* • określa w poznawanych tekstach problematykę egzystencjalną i poddaje ją refleksji – I.1.8 • objaśnia znaczenia dosłowne i przenośne w tekstach – I.1.15* • wykorzystuje w interpretacji tekstów doświadczenia własne oraz elementy wiedzy o kulturze – I.1.16*	• identyfikuje adresata wypowiedzi • określa ponadczasowy i uniwersalnych charakter zachowania postaci • rozmawia o sytuacji przedstawionej w utworze w odwołaniu do własnych doświadczeń • odczytuje przenośne znaczenie mitu o Odyseuszu
		I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury	
		• wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio – I.2.2*	• odnajduje w tekście fragmenty przedstawione na arrasie i płaskorzeźbie
		III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie	
		• tworzy plan odtwórczy tekstu – III.2.3* • tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych : opis – III.2.1*	• redaguje plan wydarzeń • redaguje opis arrasu
		IV. Samokształcenie	
		• rozwija umiejętność prezentacji wyników swojej pracy – IV.8	• prezentuje etapy wędrówki Odyseusza
1 Jakie uniwersalne treści zawiera przypowieść o synu marnotrawnym?	Podręcznik: <i>Syn marnotrawny</i> (fragment Ewangelii wg św. Łukasza), s. 154	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich	
		• określa w poznawanych tekstach problematykę egzystencjalną i poddaje ją refleksji – I.1.8 • objaśnia znaczenia dosłowne i przenośne w tekstach – I.1.15*	• omawia cechy postaci, ich motywację i ocenia ich postępowanie • odczytuje symbolikę postaw i zachowania postaci w kontekście wiedzy o kulturze

	Zeszyt ćwiczeń, cz. 1. <i>Czytanie ze zrozumieniem. Porównanie tekstów kultury</i> , s. 18; <i>Kształcenie literackie. Gatunki epickie: przypowieść</i> , s. 128	- wykorzystuje w interpretacji tekstów doświadczenia własne oraz elementy wiedzy o kulturze – I.1.16* - rozpoznaje czytany utwór jako przypowieść oraz wskazuje jego cechy gatunkowe – I.1.3*	- interpretuje przypowieść w odniesieniu do własnych doświadczeń i obserwacji - zna cechy gatunkowe przypowieści
		I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury	
		wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio – I.2.2*	rozumie czytany tekst
		II. Kształcenie językowe. Zróżnicowanie języka	
		rozpoznaje w wypowiedziach związki frazeologiczne, dostrzega ich bogactwo, rozumie ich znaczenie oraz poprawnie stosuje w wypowiedziach – II.2.5*	- odczytuje znaczenie związku frazeologicznego <i>syn marnotrawny</i> ze słownika - układa zdania ze zwianiem frazeologicznym <i>syn marnotrawny</i>
		III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki	
		wykorzystuje znajomość zasad tworzenia argumentów przy tworzeniu tekstów argumentacyjnych – III.1.4	formułuje argumenty wskazujące na cechy gatunkowe przypowieści
2 Redagujemy opisy przeżyć.	Podręcznik: Skoła pisania. Opis przeżyć, s. 156 Zeszyt ćwiczeń, cz. 1. <i>Formy wypowiedzi. Opis przeżyć</i> , s. 46 Ćwiczenia. <i>Opis przeżyć</i> , s. 48	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich	
		rozpoznaje czytany utwór jako opowiadanie, powieść oraz wskazuje jego cechy – I.1.3*	- odróżnia opis przeżyć od opowiadania - analizuje fragment powieści pod kątem opisanych doznań i odczuć bohatera, źródła doznań i odczuć, nastroju
		III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie	
		tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opis przeżyć wewnętrznych – III.2.1*	redaguje opis przeżyć
1 Na ratunek bratu. Refleksje po lekturze fragmentu utworu Anny Onichimowskiej.	Podręcznik: Anna Onichimowska <i>Aki. Za ścianą</i> (fragment), s. 159	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich	
		- określa w poznawanych tekstach problematykę egzystencjalną i poddaje ją refleksji – I.1.8 - wykorzystuje w interpretacji utworów literackich potrzebne konteksty, np. kulturowy, społeczny – I.1.11	- interpretuje podtytuł opowiadania - omawia problemy ukazane w utworze
		I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury	
		znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej (np. w filmach, komiksach, piosenkach) nawiązania do tradycyjnych wątków literackich	podaje tytuły tekstów kultury będące przykładami wzajemnej pomocy innym

1 Co powinniśmy wiedzieć o wyrazach złożonych oraz skrótach i skrótowcach?	Podręcznik: Wyrazy złożone i nazwy wielowyrazowe. Skróty i skrótowce, s. 163 Zeszyt ćwiczeń, cz. 1. <i>Nauka o języku. Wyrazy złożone. Skróty i skrótowce</i> , s. 102 Ćwiczenia. <i>Nazwy złożone</i> , s. 51; <i>Pisownia skrótów i skrótowców</i> , s. 52	i kulturowych – I.2.7	
		III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie	
		• tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opis – III.2.1*	• redaguje opis zachowania postaci w określonej sytuacji
		II. Kształcenie językowe. Gramatyka języka polskiego	
		• zna zasady tworzenia wyrazów złożonych, odróżnia ich typy – II.1.3	• rozumie zasady tworzenia wyrazów złożonych
		II. Kształcenie językowe. Zróżnicowanie języka	
		• zna typy skrótów i skrótowców – określa ich funkcje w tekście – II.2.1 • zna sposoby bogacenia słownictwa – II.2.3	• rozpoznaje złożenia, zrosty, zestawienia • rozróżnia typy skrótowców: głoskowce, literowce, sylabowce (zgłoskowce), skrótowce mieszane • poprawnie odmienia skrótowce • zapisuje pełne nazwy skrótowców • tworzy zdania ze skrótowcami
		II. Kształcenie językowe. Ortografia i interpunkcja	
2 W jaki sposób Stefan Żeromski przedstawia uczucia matki i syna?	Podręcznik: Stefan Żeromski <i>Szyfrowe prace</i> (fragment), s. 166 (lektura obowiązkowa)	• poprawnie używa znaków interpunkcyjnych: kropki – II.4.2 • stosuje reguły pisowni – II.4.1	• poprawnie używa kropki w skrótach wyrazów • podaje zasadę pisowni skrótów • tworzy zdania ze skrótami wyrazów w mianowniku i przypadku zależnym
		I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich	
		• określa w poznawanych tekstach problematykę egzystencjalną i poddaje ją refleksji – I.1.8	• rozmawia o uczuciach bohaterów • omawia rolę domu w życiu człowieka
		I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury	
		• wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio – I.2.2*	• odnajduje we fragmencie powieści opisy zjawisk, obiektów • odnajduje w tekście fragmenty opisujące uczucia bohaterów
		III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie	
1 Funkcja zdrobnie-	Podręcznik: Skarbiec języka. Zdrob-	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich	
		• zna i rozpoznaje w tekście literackim: zdrobnie-	• rozróżnia zdrobnienia od zgrubień wśród

nia i zgrubienia w tekście.	nienie i zgrubienie. Powtórzenie, s. 169 Zeszyt ćwiczeń, cz. 1. <i>Nauka o języku. Wyrazy nacechowane ekspresywnie. Zdrobnienia i zgrubienia</i> , s. 61 Ćwiczenia. <i>Wyrazy nacechowane ekspresywnie. Zdrobnienia i zgrubienia</i> , s. 54	nie, zgrubienie, oraz określa ich funkcje – I.1.4*	wyrazów nacechowanych ekspresywnie
		II. Kształcenie językowe. Gramatyka języka polskiego	
		wskazuje funkcję formantów w nadawaniu znaczenia wyrazom pochodnym – II.1.2	analizuje budowę słowotwórczą wyrazów
		II. Kształcenie językowe. Zróżnicowanie języka	
		rozpoznaje słownictwo neutralne i wartościujące, rozumie ich funkcję w tekście – II.2.6*	- rozdziela wyrazy nacechowane ekspresywnie od wyrazów neutralnych - układa zdania z wyrazami nacechowanymi emocjonalnie - określa funkcję zdrobnień i zgrubień w tekście literackim
		III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie	
		tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opis, dialog – III.2.1*	redaguje dialog, stosując zgrubienia i zdrobnienia w opisie postaci
Konteksty, nawiązania, deformacje			
1 Przypowieść biblijna jako temat dzieła malarskiego.	Podręcznik: Hieronim Bosch <i>Syn marnotrawny</i> , 1500 (reprodukcja), s. 172	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury	
		interpretuje dzieła sztuki (obraz) – I.2.3	- gromadzi słownictwo określające poszczególne elementy obrazu - odczytuje sytuację przedstawioną na obrazie w odwołaniu do przypowieści - analizuje dzieło sztuki, korzystając z informacji opracowanych na podstawie badań historyka sztuki
		III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki	
		wykorzystuje znajomość zasad tworzenia tezy i hipotezy oraz argumentów przy tworzeniu rozprawki oraz innych tekstów argumentacyjnych – III.1.4	redaguje argumenty
		III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie	
		- tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opis przeżyć wewnętrznych – III.2.1* - tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: rozprawka – III.2.1	- redaguje opis przeżyć postaci przedstawionej na obrazie w określonej sytuacji - wyraża swoje zdanie na podany temat

2 Czy lepiej mieszkać w domu czy w bloku? Rozprawka.	Podręcznik: Szkola pisania. Rozprawka, cz. 2, s. 174 Zeszyt ćwiczeń, cz. 1. Formy wypowiedzi. Rozprawka, cz. 2, s. 49 Ćwiczenia. Rozprawka, cz. 2, s. 57	I. Kształcenie językowe. Elementy retoryki	
		• redaguje plan kompozycyjny własnej wypowiedzi – III.1.2 • tworzy wypowiedź, stosując odpowiednią dla danej formy gatunkowej kompozycję oraz zasady spójności językowej między akapitami; rozumie rolę akapitów jako spójnych całości myślowych w tworzeniu wypowiedzi pisemnych – III.1.3 • wykorzystuje znajomość zasad tworzenia argumentów przy tworzeniu rozprawki oraz innych tekstów argumentacyjnych – III.1.4 • zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi, rzeczowo uzasadniając własne zdanie – III.1.7 • przeprowadza wnioskowanie jako element wyводу argumentacyjnego – III.1.6	• formułuje temat rozprawki • formułuje tezę • gromadzi argumenty potwierdzające swoje stanowisko • redaguje plan rozprawki
		III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie	
		• tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: rozprawka – III.2.1	• stosuje słownictwo typowe dla rozprawki: wpływające na spójność wypowiedzi, porządkujące argumenty, sygnalizujące wyrażenie opinii, wprowadzające cytaty • redaguje rozprawkę
2 Ośmieszenie zachowania i postaw bohaterów w satyrze Ignacego Krasickiego <i>Żona modna</i> .	Podręcznik: Ignacy Krasicki <i>Żona modna</i> , s. 175 (lektura obowiązkowa) Zeszyt ćwiczeń, cz. 1. Kształcenie literackie. Gatunki mieszane: satyra, s. 131 Ćwiczenia. <i>Gatunki synkretyczne. Satyra</i> , s. 61	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich	
		• charakteryzuje bohaterów w czytanych utworach – I.1.9* • wskazuje w utworze bohaterów głównych oraz określa ich cechy – I.1.11* • określa w poznawanych tekstach problematykę egzystencjalną i poddaje ją refleksji – I.1.7 • rozpoznaje rodzaje literackie: epika, liryka i dramat – I.1.1	• przedstawia głównych bohaterów utworu • omawia postawy bohaterów i konsekwencje zmian • rozpoznaje elementy liryki, epiki, dramatu w satyrze • omawia karykaturalne zdeformowanie rzeczywistości przedstawionej w utworze • określa źródło ośmieszenia i krytyki postaw bohaterów
		III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki	
		• wykorzystuje znajomość zasad tworzenia argumentów przy tworzeniu rozprawki oraz innych tekstów argumentacyjnych – III.1.4	• gromadzi argumenty do dyskusji

		III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie	
		• tworzy plan twórczy tekstu – III.2.3* • tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opis – III.2.1*	• tworzy plan szczegółowy satyry do planu ramowego • redaguje opis obiektu i miejsca
1 Badamy, na czym polega satyryczny charakter obrazu Williama Hogartha <i>Przy śniadaniu</i> .	Podręcznik: William Hogarth <i>Przy śniadaniu</i> (reprodukcja), XVIII w., s. 181	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury	
		• interpretuje dzieła sztuki (obraz) – I.2.3	• opisuje sytuację przedstawioną na obrazie • interpretuje zachowania i gesty postaci • dostrzega krytykę twórcy • interpretuje tytuł dzieła
		III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki	
		• przeprowadza wnioskowanie jako element wywodu argumentacyjnego – III.1.6	• dyskutuje o satyrycznym charakterze dzieła
1 Funkcja eufemizmów i prozaizmów.	Podręcznik: Kultura języka. Eufemizm i prozaizm, s. 183 Zeszyt ćwiczeń, cz. 1. <i>Skarbiec języka, Eufemizm</i> , s. 66 Ćwiczenia. <i>Eufemizm i prozaizm</i> , s. 63	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich	
		• rozpoznaje w tekście literackim: eufemizm – I.1.4	• rozpoznaje eufemizm • rozpoznaje prozaizm • wyjaśnia znaczenie eufemizmów
		II. Kształcenie językowe. Zróżnicowanie słownictwa	
		• zna sposoby bogacenia słownictwa – II.2.3	• tworzy eufemizmy
		III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki	
		• rozpoznaje i rozróżnia środki perswazji i manipulacji w tekstach reklamowych, określa ich funkcje – III.1.8	• rozumie funkcje eufemizmu w manipulacji językowej
1 Na naszym prywatnym terytorium – relacje rodzinne oczyma krytycznej nastolatki.	Podręcznik: Barbara Kosmowska <i>Buba</i> (fragment), s. 185	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich	
		• omawia elementy świata przedstawionego – I.1.1* • charakteryzuje bohaterów w czytanych utworach – I.1.9* • wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach – I.1.19*	• omawia sytuację przedstawioną w utworze • omawia relacje między bohaterami • komentuje zachowanie bohaterów • wyraża własną opinię na temat zachowania bohatera
		I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury	
		• wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio – I.2.2*	• cytuje odpowiednie fragmenty tekstu
		III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie	
		• tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opowiadanie, list –	• redaguje opowiadanie, list lub kartkę z pamiętnika na podany temat

		III.2.1*	
1 Analiza wypowiedzi i sposobu zachowania bohatera powieści Ewy Nowak.	Podręcznik: Ewa Nowak <i>Spotkanie</i> , s. 188 Zeszyt ćwiczeń, cz. 1. <i>Czytanie ze zrozumieniem. Odczytujemy ironię w wypowiedzi</i> , s. 22 Ćwiczenia. <i>Ironia</i> , s. 67	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich	
		- charakteryzuje narratora w czytanych utworach – I.1.9* - rozdziela narrację pierwszoosobową i trzecioosobową oraz wskazuje ich funkcje w utworze – I.1.10* - określa tematykę oraz problematykę utworu – I.1.12* - charakteryzuje bohaterów w czytanych utworach – I.1.9* - zna pojęcie ironii, rozpoznaje ją w tekstach oraz określa jej funkcje – I.1.6	- identyfikuje narratora - określa problematykę utworu - analizuje wypowiedzi i zachowania postaci - rozpoznaje ironię - rozpoznaje w wypowiedzi sprzeczności między dosłownym znaczeniem a intencją wypowiedzi
		I. Kształcenie językowe. Ortografia i interpunkcja	
		poprawnie przytacza cudze wypowiedzi, stosując odpowiednie znaki interpunkcyjne – II.4.2	cytuje wypowiedzi bohatera
		III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie	
		tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opis przeżyć wewnętrznych – III.2.1*	redaguje opis przeżyć wewnętrznych bohatera
1 Rozmawiamy o stereotypach w rodzinie.	Podręcznik: Sławomir Mrożek <i>Na łonie natury</i> , s. 192 Konstanty Ildefons Gałczyński <i>Teatrzyk „Zielona Gęś” ma zaszczyt przedstawić dramat meteorologiczny pt. „Szczęście rodzinne czyli Ostrożnie z przekleństwami”</i> , s. 194	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich	
		- określa w poznanych tekstach problematykę egzystencjalną i poddaje ją refleksji – I.1.7 - charakteryzuje bohaterów w czytanych utworach – I.1.9* - wykorzystuje w interpretacji tekstów własne doświadczenie i elementy wiedzy o kulturze – I.1.18*	- rozpoznaje stereotyp w zachowaniu postaci - porównuje przedstawiony w dramacie obraz rodziny z własnym wyobrażeniem - omawia sposób budowania stereotypowej sytuacji - podaje przykłady stereotypów i ocenia ich krzywdzący charakter
		III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki	
		tworzy wypowiedź, stosując odpowiednią dla danej formy gatunkowej kompozycję oraz zasady spójności językowej między akapitami – III.1.3	redaguje pracę na podany temat
1 Jak należy traktować	Podręcznik: Kultura wypowiedzi. Etyka słowa, s. 195	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich	
		charakteryzuje bohaterów w czytanych utworach – I.1.9*	charakteryzuje bohaterów na podstawie ich wypowiedzi i zachowania

rozmówcę? O etyce słowa.	Karol Dickens <i>Opowieść wigilijna</i> , s. 197 (lektura obowiązkowa) Zeszyt ćwiczeń, cz. 1. <i>Skarbiec języka. Kultura języka. Etyka słowa</i> , s. 69 Ćwiczenia. <i>Etyka słowa</i> , s. 68	II. Kształcenie językowe. Komunikacja językowa i kultura języka	
		- rozumie, na czym polega grzeczność językowa i stosuje ją w wypowiedziach – II.3.1 - rozumie, na czym polega etykieta językowa i stosuje jej zasady	- wyjaśnia, w czym ujawnia się brak grzeczności językowej - rozpoznaje językowe zachowania grzecznościowe - rozumie pojęcie: <i>etyka słowa</i> - analizuje wypowiedzi postaci pod kątem językowych zachowań grzecznościowych - formułuje zasady etykiety językowej w kontaktach w internecie
		IV. Samokształcenie	
		rozwija umiejętność krytycznego myślenia i formułowania opinii – IV.8	wyraża swoją opinię na temat etykiety językowej w internecie
1 Co można zrobić, gdy w rodzinie źle się dzieje? Omówienie fragmentu książki <i>Król</i> Katarzyny Ryrych.	Podręcznik: Katarzyna Ryrych <i>Brooklyn</i> , s. 199	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich	
		- nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst – I.1.14* - charakteryzuje bohaterów w czytanych utworach – I.1.9* - wskazuje w utworze bohaterów głównych i drugoplanowych i nazywa ich cechy – I.1.11* - określa tematykę oraz problematykę utworu – I.1.12* - określa w poznawanych tekstach problematykę egzystencjalną i poddaje ją refleksji – I.1.7	- nazywa uczucia wywołane tekstem - wymienia bohaterów biorących udział w wydarzeniach - nazywa cechy bohaterów, korzystając z podanego słownictwa - omawia relacje między członkami rodziny - identyfikuje problemy bohaterów, korzystając z podanych źródeł informacji - określa przyczyny problemów
		III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki	
		tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: list – III.2.1*	redaguje list z wykorzystaniem podanego słownictwa
1 Zebranie i utrwalenie najważniejszych zagadnień poznanych w rozdziale <i>Śladami cywilizacji – dom</i> .	Podręcznik: Powtórzenie, s. 202	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich	
		rozpoznaje rodzaje literackie: epika, liryka, dramat; określa cechy charakterystyczne dla poszczególnych rodzajów i przypisuje czytany utwór do odpowiedniego rodzaju – I.1.1	- przyporządkowuje rodzajom literackim ich wyznaczniki - podaje przykłady utworów reprezentatywnych dla danego rodzaju literackiego - na osi czasu umieszcza nazwiska twórców
		I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury	
		porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie – I.2.2	- rozpoznaje dzieła sztuki po ich fragmencie - rozpoznaje dzieła literackie po ich fragmencie

			zna pojęcia: <i>prozaizm, eufemizm, epilog, przypowieść, publicystyka, felieton, wywiad, satyra, ironia, apostrofa, zgrubienie, zdrobienie, tren, stereotyp, archetyp</i>
2 Sprawdzenie opanowania wiadomości i umiejętności z zakresu podstawy programowej.	Podręcznik: Sprawdź siebie – William Wharton <i>Tato</i> , s. 204	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich	
		- wyodrębnia obrazy poetyckie w poezji – I.1.1* - charakteryzuje podmiot liryczny, narratora oraz bohaterów w czytanych utworach – I.1.9* - rozróżnia narrację pierwszoosobową i trzecioosobową oraz wskazuje ich funkcje w utworze – I.1.10* - zna i rozpoznaje w tekście literackim: epitet, porównanie, przenośnię, wyrazy dźwiękonaśladowcze, zdrobienie, zgrubienie, uosobienie, ożywienie, apostrofę, anaforę, pytanie retoryczne, powtórzenie, oraz określa ich funkcje – I.1.4*	- identyfikuje narratora - określa typ narracji - rozpoznaje onomatopeje - wyjaśnia przenośnię - charakteryzuje podmiot liryczny - charakteryzuje bohatera lirycznego - określa stosunek podmiotu lirycznego do bohatera lirycznego - rozpoznaje obrazy poetyckie - nazywa środki poetyckie w wierszu - określa typ wiersza: sylabiczny/wiersz
		I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury	
		wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio – I.2.2*	- rozumie czytany tekst - cytuje odpowiednie fragmenty tekstu
		II. Kształcenie językowe. Gramatyka języka polskiego	
		- rozumie mechanizm upodobnień fonetycznych, uproszczeń grup spółgłoskowych i utraty dźwięczności w wygłosie; rozumie rozbieżność między mową a pismem – II.1.1 - rozpoznaje wyraz podstawowy i wyraz pochodny; rozumie pojęcie podstawy słowotwórczej; w wyrazie pochodnym wskazuje temat słowotwórczy i formant; określa rodzaj formantu, wskazuje funkcje formantów w nadawaniu znaczenia wyrazom pochodnym, rozumie realne i słowotwórcze znaczenie wyrazu, rozpoznaje rodzinę wyrazów, łączy wyrazy pokrewne, wskazuje rdzeń – II.1.2	- rozpoznaje wyrazy niepodzielne słowotwórczo - dokonuje analizy słowotwórczej wyrazów - rozpoznaje oboczności słowotwórcze - rozpoznaje rodzaje formantów - odróżnia przedrostki od przyrostków - tworzy rodzinę wyrazów
		II. Kształcenie językowe. Zróżnicowanie języka	
		dostrzega zróżnicowanie słownictwa, w tym słownictwo ogólnonarodowe i słownictwo	do wyrazów z języka potocznego podaje ich odpowiedniki z języka ogólnego

		o ograniczonym zasięgu (terminy naukowe, archaizmy, kolokwializmy) – II.2.1	określa funkcję wyrazów potocznych w literaturze
		II. Kształcenie językowe. Ortografia i interpunkcja	
		poprawnie przytacza cudze wypowiedzi, stosując odpowiednie znaki interpunkcyjne – II.4.2	cytuje
		III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki	
		tworzy wypowiedź, stosując odpowiednią dla danej formy gatunkowej kompozycję oraz zasady spójności językowej między akapitami – III.1.3	opisuje relacje między osobami z wykorzystaniem podanego słownictwa
		III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie	
		tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: rozprawka – III.2.1	redaguje rozprawkę na podany temat
	Podręcznik: Nasz projekt – wywiad, s. 209 Zeszyt ćwiczeń, cz. 1. <i>Formy wypowiedzi. Analizujemy budowę wywiadu, s. 39</i>	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury	
		rozpoznaje gatunki dziennikarskie: wywiad – I.2.5	przygotowuje i przeprowadza wywiad
		III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie	
		tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: wywiad – III.2.1	redaguje wywiad
		IV. Samokształcenie	
		uczestniczy w projektach edukacyjnych (np. tworzy różnorodne prezentacje, projekty wystaw, realizuje krótkie filmy z wykorzystaniem technologii multimedialnych) – IV.4	realizuje projekt
CZŁOWIEK I PRAWO			
Najstarsze prawa			
1 Człowiek i prawo. Ćwiczenia językowe.	Podręcznik: Człowiek i prawo, s. 210	II. Kształcenie językowe. Gramatyka języka polskiego	
		stosuje poprawne formy wyrazów odmiennych – II.1.6	stosuje poprawne formy rzeczownika <i>prawo</i> w utartych zwrotach
		II. Kształcenie językowe. Zróżnicowanie języka	
		- rozumie dosłowne i przerośnięte znaczenie wyrazów w wypowiedzi; rozumie ich znaczenie oraz poprawnie stosuje w wypowiedziach – II.2.4* - rozpoznaje w wypowiedziach związki frazeologiczne, dostrzega ich bogactwo, rozumie ich	- rozpoznaje przerośnięte i dosłowne znaczenie związku frazeologicznego - wyjaśnia znaczenie przerośnięte związku frazeologicznego - podaje przykłady tekstów kultury, kojarzonych

		znaczenie oraz stosuje we własnych wypowiedziach – II.2.5*	z tematem prawo
		III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki	
		uczestniczy w rozmowie na zadany temat – III.1.1*	rozmawia na podany temat, odwołując się do własnych obserwacji
1 Jakie kwestie regulował Kodeks Hammurabiego?	Podręcznik: <i>Kodeks Hammurabiego</i> , s. 211 Bóg Marduk przekazuje zbiór praw Hammurabiemu, fragment steli, XVIII w. p.n.e.	I. Kształcenie językowe. Zróżnicowanie języka	
		rozdziela synonimy, rozumie ich funkcję w tekście i stosuje we własnych wypowiedziach – II.2.8*	gromadzi synonimy wokół pojęcia <i>kodeks</i>
		III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki	
		- tworzy wypowiedź, stosując odpowiednią dla danej formy gatunkowej kompozycję oraz zasady spójności językowej między akapitami – III.1.3 - tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opis – III.2.1*	redaguje opis zabytku kultury materialnej (steli)
		III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie	
		- tworzy notatki – III.2.4* - tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: rozprawka – III.2.1	- redaguje notatkę na podany temat - formułuje zasady właściwego postępowania - ocenia prawo (Hammurabiego), uwzględniając kontekst historyczny
		IV. Samokształcenie	
		- korzysta ze słowników ogólnych języka polskiego – IV.5* - rozwija umiejętność krytycznego myślenia i formułowania opinii – IV.8	na podstawie informacji ze słownika języka polskiego wyjaśnia znaczenie słowa <i>prawodawca</i>
1 Jak umiejętnie korzystać z tekstów innych autorów?	Podręcznik: Skoła pisania. Opis bibliograficzny. Cytat. Cytowanie, s. 213 Zeszyt ćwiczeń, cz. 2. <i>Formy wypowiedzi. Opis bibliograficzny. Cytat. Cytowanie</i>	II. Kształcenie językowe. Ortografia i interpunkcja	
		- poprawnie używa znaków interpunkcyjnych: kropki, przecinka, cudzysłowu – II.4.2* - poprawnie przytacza cudze wypowiedzi, stosując odpowiednie znaki interpunkcyjne – II.4.2	- poprawnie stosuje znaki interpunkcyjne w opisie bibliograficznym - cytuje
		III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki	
		tworzy wypowiedź, stosując odpowiednią dla danej formy gatunkowej kompozycję oraz zasady spójności językowej między akapitami – III.1.3	- redaguje kilkuzdaniową wypowiedź na podany temat, cytując odpowiednie fragmenty tekstu - wnioskuje, wykorzystując elementy wiedzy o historii i kulturze

		• przeprowadza wnioskowanie jako element wyводу argumentacyjnego – III.1.6	
		IV. Samokształcenie	
		• korzysta z informacji zawartych w różnych źródłach, gromadzi wiadomości, selekcjonuje informacje – IV.3 • zna i stosuje zasady korzystania z zasobów bibliotecznych (np. w bibliotekach szkolnych oraz on-line) – IV.4	• uzupełnia tekst, korzystając z różnych źródeł informacji • podaje źródła informacji • sporządza opis bibliograficzny
1 Dekalog – tekst biblijny i jego średniowieczna ilustracja.	Podręcznik: <i>Dekalog</i> (fragment Księgi Wyjścia), s. 215 Tablica Dziesięciorga Przykazań (reprodukcja)	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury	
		• interpretuje dzieła sztuki (obraz) – I.2.3	• odczytuje tekst literacki i dzieło malarskie • porównuje tekst literacki z jego malarską wizją, uwzględniając środki wyrazu charakterystyczne dla tych rodzajów twórczości • rozpoznaje biblijne treści w dziele malarskim • omawia kompozycję, kształt i symbolikę dzieła
1 Cyceron w obronie sprawiedliwości – czytamy fragment powieści historycznej Roberta Harrisa.	Podręcznik: Robert Harris <i>Niebezpieczna sprawa</i> , s. 218 <i>Zeszyt ćwiczeń, cz. 2. Kształcenie literackie. Rodzaje powieści. Powieść historyczna</i> <i>Ćwiczenia. Gatunki epickie. Powieść historyczna</i> , s. 71	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich	
		• omawia elementy świata przedstawionego – I.1.1* • charakteryzuje bohaterów w czytanych utworach – I.1.9* • opowiada o wydarzeniach fabuły – I.1.7* • wykorzystuje w interpretacji tekstów kultury elementy wiedzy o historii i kulturze – I.1.10 • rozpoznaje czytany utwór jako powieść oraz wskazuje jego cechy gatunkowe – I.1.3*	• określa miejsce i czas akcji • omawia sytuację opisaną w utworze • charakteryzuje bohaterów, korzystając z podanego słownictwa • porównuje rzymski wymiar sprawiedliwości ze współczesnym • rozpoznaje cechy powieści historycznej w omawianym tekście
		III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie	
		• tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: rozprawka – III.2.1	• redaguje rozprawkę na podany temat
1 Jak rozpoznać alegorię sprawiedliwości?	Podręcznik: <i>Alegoria sprawiedliwości</i> , s. 223 Ignacy Krasicki <i>Lew pokorny</i> , s. 224	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich	
		• rozpoznaje czytany utwór jako bajkę oraz wskazuje jego cechy gatunkowe – I.1.3* • objaśnia znaczenia dosłowne i przenośne w tekstach – I.1.15* • rozpoznaje w tekście literackim: alegorię, i określa jej funkcję – I.1.4	• objaśnia alegoryczny charakter bajki • wyjaśnia wymowę morału bajki • nazywa cechy bohaterów bajki

	Zeszyt ćwiczeń, cz. 2. <i>Czytanie ze zrozumieniem. Atrybut. Alegoria</i> Ćwiczenia. <i>Symbol i alegoria</i> , s. 73	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury	
		• interpretuje dzieła sztuki – I.2.3 • rozumie swoistość tekstów kultury przynależnych do: literatury, sztuk plastycznych – I.2.8*	• rozpoznaje atrybut na ilustracjach
		II. Kształcenie językowe. Zróżnicowanie języka	
		• rozpoznaje w wypowiedziach związki frazeologiczne oraz poprawnie stosuje w wypowiedziach – II.2.5*	• stosuje frazeologizmy w wypowiedzi na temat alegorii sprawiedliwości
2 Powtórzenie wiadomości o budowie zdania pojedynczego.	Podręcznik: Części mowy a części zdania. Budowa zdania pojedynczego. Powtórzenie wiadomości, s. 225 Zeszyt ćwiczeń, cz. 2. <i>Nauka o języku, Odmienne i nieodmienne części mowy. Powtórzenie; Nauka o języku. Części mowy a części zdania. Powtórzenie; Nauka o języku. Budowa zdania pojedynczego. Powtórzenie</i> Ćwiczenia. <i>Części mowy a części zdania. Powtórzenie</i> , s. 74; <i>Przypomnienie podstawowych pojęć z zakresu składni</i> , s. 78; <i>Budowa zdania pojedynczego. Powtórzenie</i> , s. 80	II. Kształcenie językowe. Gramatyka języka polskiego	
		• rozpoznaje w wypowiedziach części mowy (czasownik, rzeczownik, przymiotnik, przysłówki, liczebnik, zaimek, przyimek, spójnik, partykuła, wykrzyknik) i określa ich funkcje w tekście – II.1.1* • odróżnia części mowy odmienne od nieodmiennych – II.1.2* • rozpoznaje formy przypadków, liczby, osoby, czasu, trybu i rodzaju gramatycznego odpowiednio: rzeczownika, przymiotnika, liczebnika, czasownika i zaimka oraz określa ich funkcję w wypowiedzi – II.1.4* • nazywa części zdania i rozpoznaje ich funkcje składniowe w wypowiedzeniach (podmiot, orzeczenie, dopełnienie, przydawka, okolicznik) – II.1.8* • rozpoznaje w tekście typy wypowiedzeń: zdanie pojedyncze, rozumie ich funkcję i stosuje w praktyce językowej – II.1.12*	• nazywa części mowy • określa formy gramatyczne części mowy odmiennych • sporządza wykres zdania pojedynczego: nazywa części zdania, określa części mowy, którymi zostały wyrażone
1 Przy okrągłym stole –	Podręcznik: Roger Lancelyn Green <i>Pierwsza Przygoda</i>	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich	
		• omawia elementy świata przedstawionego – I.1.1*	• określa czas akcji utworu • wyodrębnia bohaterów utworu

symboliczny początek rycerstwa.	<i>Okrągłego Stołu</i> , s. 228	• charakteryzuje bohaterów w czytanych utworach – I.1.9* • określa tematykę i problematykę utworu – I.1.12* • rozpoznaje w tekście literackim: symbol i określa ich funkcję – I.1.4 • wykorzystuje w interpretacji tekstów literackich elementy wiedzy o historii i kulturze – I.1.10	• określa symbolikę okrągłego stołu • omawia sytuację przedstawioną w utworze • wyjaśnia znaczenie rytuału
		II. Kształcenie językowe. Ortografia i interpunkcja	
		• poprawnie używa znaków interpunkcyjnych: kropki, przecinka, cudzysłowu – II.4.2* • poprawnie przytacza cudze wypowiedzi, stosując odpowiednie znaki interpunkcyjne – II.4.2	• potwierdza swoją wypowiedź cytataми
		III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki	
		• tworzy wypowiedź, stosując odpowiednią dla danej formy gatunkowej kompozycję oraz zasady spójności językowej między akapitami – III.1.3	• redaguje wypowiedź o charakterze normatywnym (kodeks)
1 Współczesny zbiór praw człowieka.	Podręcznik: <i>Zwyczajowe prawo międzynarodowe</i> , s. 231 Powszechna deklaracja praw człowieka, s. 232	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich	
		• określa w poznawanych tekstach problematykę egzystencjalną i poddaje ją refleksji – I.1.7 • wykorzystuje w interpretacji tekstów literackich elementy wiedzy o historii i kulturze – I.1.10 • wykorzystuje w interpretacji utworów literackich odwołania do wartości uniwersalnych związane z postawami społecznymi, narodowymi, religijnymi, etycznymi i dokonuje ich hierarchizacji – I.1.9	• wymienia akty prawne i wydarzenia historyczne, będące genezą praw człowieka • określa wpływ II wojny światowej na powstanie Powszechnej deklaracji praw człowieka • określa wartości wpisane w Powszechną deklarację praw człowieka
		I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury	
		• interpretuje dzieła sztuki – I.2.3 • rozumie swoistość tekstów kultury przynależnych do: literatury, sztuk plastycznych – I.2.8* • dokonuje odczytania tekstów poprzez przekład intersemiotyczny (np. rysunek, drama, spektakl teatralny) – I.2.12	• interpretuje satyryczne rysunki w kontekście Powszechnej deklaracji praw człowieka • przedstawia w formie rysunku, plakatu, komiksu artykuł Powszechnej deklaracji praw człowieka

		III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki	
		• tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opowiadanie – III.2.1* • tworzy wypowiedź, stosując odpowiednią dla danej formy gatunkowej kompozycję oraz zasady spójności językowej między akapitami – III.1.3 • tworzy notatki – III.2.4*	• redaguje opowiadanie na podany temat • redaguje prace na podany temat • tworzy notatkę encyklopedyczną na podany temat
		IV. Samokształcenie	
		• korzysta z informacji zawartych w różnych źródłach, gromadzi wiadomości, selekcjonuje informacje – IV.3* • rozwija umiejętność krytycznej oceny pozyskanych informacji – IV.7*	• gromadzi i selekcjonuje informacje na podany temat
1 Zasady poprawnej komunikacji niewerbalnej.	Podręcznik: Kultura wypowiedzi. Grzeczność niejęzykowa, s. 234	I. Kształcenie językowe. Komunikacja językowa i kultura języka	
		• rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków komunikacji (np. gest, mimika, postawa ciała) – I.2.4* • stosuje intonację poprawną ze względu na cel wypowiedzi – I.2.6*	• odczytuje niejęzykowe zachowania grzecznościowe z ilustracji • czyta głośno tekst, oddając różne intencje • ilustruje dobre i złe zachowania m.in. gestem, siłą głosu, tempem mówienia
1 Czy słowa szesnastowiecznego poety są wciąż aktualne?	Podręcznik: Jan Kochanowski <i>Pieśń XIV</i> (Księgi wtóre), s. 235 Zeszyt ćwiczeń, cz. 2. <i>Kształcenie literackie. Rym. Rodzaje rymów</i> Ćwiczenia. <i>Rym. Rodzaje rymów</i> , s. 84	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich	
		• zna i rozpoznaje w tekście literackim: apostrofę, oraz określa ich funkcję – I.1.4* • rozpoznaje elementy rytmizujące wypowiedź, w tym wers, rym, strofę, refren, liczbę sylab w wersie – I.1.6* • rozróżnia gatunki liryki, w tym pieśń, i wymienia ich podstawowe cechy oraz wskazuje cechy gatunkowe czytanych utworów – I.1.2 • wykorzystuje w interpretacji utworów literackich potrzebne konteksty, np. kulturowy – I.1.11 • objaśnia znaczenia dosłowne i przenośne w tekstach – I.1.15*	• rozpoznaje adresata apostrofy • nazywa cechy adresata • rozpoznaje nawiązania do motywu biblijnego • określa elementy rytmizujące pieśń • wyróżnia rymy: żeńskie – męskie, dokładne – niedokładne, gramatyczne – niegramatyczne
		III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie	
		• tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: rozprawka – III.2.1	• redaguje rozprawkę na podany temat

Prawa jednostki			
1 Charakterystyka osoby mówiącej w wierszu Wisławy Szymborskiej <i>Możliwości</i> .	Podręcznik: Wisława Szymborska <i>Możliwości</i> , s. 237 Zeszyt ćwiczeń, cz. 2. <i>Kształcenie literackie. Składniowe środki stylistyczne</i>	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich	
		• charakteryzuje podmiot liryczny – I.1.9 • zna i rozpoznaje w tekście literackim: anaforę, oraz określa jej funkcję – I.1.4* • omawia funkcje elementów konstrukcyjnych utworu, w tym tytułu – I.1.5* • objaśnia znaczenia dosłowne i przenośne w tekstach – I.1.15* • wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohatera – I.1.20*	• charakteryzuje podmiot liryczny • rozpoznaje anaforę i określa jej funkcję w wypowiedzi podmiotu lirycznego • interpretuje tytuł utworu
		III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki	
		• tworzy wypowiedź, stosując odpowiednią dla danej formy gatunkowej kompozycję – III.1.3	• redaguje deklarację • tworzy wiersz
		IV. Samokształcenie	
		• korzysta ze słowników ogólnych języka polskiego – IV.5*	• korzysta z definicji słownikowej w interpretacji tytułu wiersza
2 Niecodzienna lekcja języka angielskiego z profesorem Keatingiem.	Podręcznik: Nancy H. Kleinbaum <i>Lekcja na dziedzińcu</i> (fragment <i>Stowarzyszenie umarłych poetów</i>), s. 239 (lektura uzupełniająca) Kadry z filmu <i>Stowarzyszenie umarłych poetów</i> (1989), reż. Peter Weir Zeszyt ćwiczeń, cz. 2. <i>Czytanie ze zrozumieniem. Rodzaje planów filmowych</i>	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich	
		• opowiada o wydarzeniach fabuły – I.1.7* • charakteryzuje bohaterów w czytanych utworach – I.1.9* • wykorzystuje w interpretacji utworów literackich odwołania do wartości uniwersalnych związane z postawami społecznymi i dokonuje ich hierarchizacji – I.1.9 • wykorzystuje w interpretacji tekstów doświadczenia własne i elementy wiedzy o kulturze – I.1.18*	• omawia motywy postępowania bohatera • interpretuje wypowiedź w kontekście przedstawionej sytuacji • ocenia zachowania postaci
		I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury	
		• rozumie swoistość tekstów kultury przynależnych do: literatury, filmu, sztuk audiowizualnych – I.2.8* • rozumie, czym jest adaptacja utworu literackiego (np. filmowa), oraz wskazuje różnice między tekstem literackim a jego adaptacją – I.2.10*	• porównuje tworzywo filmu i literatury • odróżnia plany filmowe: plan daleki, plan ogólny, plan pełny, plan średni (amerykański), półzbliżenie, zbliżenie, detal • przyporządkowuje kadrom plany filmowe

		III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki	
		przeprowadza wnioskowanie jako element wyводу argumentacyjnego – III.1.6	dyskutuje: swoje stanowisko popiera argumentami, formułuje wnioski
		III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie	
		tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: list – III.2.1*	redaguje list / kartkę z pamiętnika / artykuł na podany temat
1 Iqbal Masih – mały wielki człowiek.	Podręcznik: Francesco D’Adamo <i>Iqbal</i> (fragment), s. 242	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich	
		wskazuje w utworze bohaterów głównych i drugoplanowych oraz określa ich cechy – I.1.11*	nazywa cechy postaci
		I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury	
		dostrzega różnice między literaturą piękną a literaturą naukową, popularnonaukową, publicystyką i określa funkcje tych rodzajów piśmiennictwa – I.2.4	rozpoznaje cechy literatury faktu
		III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki	
		- przeprowadza wnioskowanie jako element wyводу argumentacyjnego – III.1.6 - uczestniczy w rozmowie na zadany temat – III.1.1*	- formułuje wniosek na temat postawy bohaterów - rozmawia o decyzjach i motywach postępowania bohaterów
		III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie	
		tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: list – III.2.1*	redaguje list oficjalny do instytucji
1 Pisownia partykuły <i>nie</i> z różnymi częściami mowy.	Podręcznik: Pisownia partykuły <i>nie</i> z różnymi częściami mowy. Powtórzenie, s. 244 Zeszyt ćwiczeń, cz. 2. <i>Nauka o języku. Pisownia partykuły nie z różnymi częściami mowy</i> Ćwiczenia. <i>Pisownia partykuły nie</i>	II. Kształcenie językowe. Ortografia i interpunkcja	
		zna zasady pisowni partykuły <i>nie</i> z różnymi częściami mowy – II.4.4	- tworzy rzeczowniki z partykułą <i>nie</i> - poprawnie zapisuje partykułę <i>nie</i> z rzeczownikami - tworzy stopień wyższy i najwyższy przymiotnika z przeczeniem <i>nie</i> - podaje zasadę pisowni partykuły <i>nie</i> z przysłówkami, zaimkami, liczebnikami, wyrazami o znaczeniu czasownikowym - wyjaśnia łączną pisownię partykuły <i>nie</i> z podanymi czasownikami - poprawnie zapisuje partykułę <i>nie</i> z częściami mowy

	<i>z różnymi częściami mowy, s. 86</i>		
1 Co to jest homonim?	Podręcznik: Skarbiec języka. Homonimy, s. 246 Stanisław Barańczak <i>Gruzja</i> Zeszyt ćwiczeń, cz. 2. <i>Skarbiec języka.</i> <i>Homonimy</i> Ćwiczenia. <i>Homonimy</i> , s. 87	II. Kształcenie językowe. Gramatyka języka polskiego	
		• stosuje poprawne formy wyrazów odmiennych – II.1.6*	• uzupełnia zdania właściwymi formami gramatycznymi homonimów
		II. Kształcenie językowe. Zróżnicowanie języka	
		• rozumie znaczenie homonimów – II.2.4	• rozpoznaje homonimy w utworze • podaje znaczenia homonimów
		II. Kształcenie językowe. Ortografia i interpunkcja	
		• pisze poprawnie pod względem ortograficznym oraz stosuje reguły pisowni – II.4.1	• wyjaśnia pisownię wielką i małą literą w homonimach
		III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki	
		• tworzy wypowiedź, stosując odpowiednią dla danej formy gatunkowej kompozycję – III.1.3	• tworzy teksty z homonimami w różnych znaczeniach
1 Czy reklama może ograniczać wolność? Dyskusja zainspirowana felietonem Krzysztofa Zanussiego.	Podręcznik: Krzysztof Zanussi <i>Reklama przedawkowana</i> (fragment), s. 248	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich	
		• zna i rozpoznaje w tekście literackim: uosobienie, oraz określa jego funkcję – I.1.4* • charakteryzuje narratora – I.1.9*	• rozpoznaje personifikację • nazywa uczucia autora tekstu
		I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury	
		• określa temat i główną myśl tekstu – I.2.3* • wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio – I.2.2* • odróżnia informację o faktach od opinii – I.2.6* • dostrzega różnice między literaturą piękną a literaturą naukową, popularnonaukową, publicystyką i określa funkcje tych rodzajów piśmiennictwa – I.2.4 • rozpoznaje gatunki dziennikarskie: felieton, i określa ich podstawowe cechy – I.2.5 • identyfikuje wypowiedź jako tekst informacyjny, publicystyczny lub reklamowy – I.2.1*	• odczytuje cel artykułu, stanowisko autora • rozumie argumenty autora tekstu • odczytuje intencję autora tekstu • rozpoznaje fragmenty o charakterze opinii • omawia sposób przedstawienia opinii przez autora felietonu • określa cechy felietonu w omawianym tekście
		III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki	
		• tworzy wypowiedź, stosując odpowiednią dla danej formy gatunkowej kompozycję – III.1.3 • uczestniczy w rozmowie na zadany temat –	• przedstawia stanowisko autora felietonu na temat reklam • dyskutuje na temat tego, czy reklama ogranicza

		III.1.1*	- wolność - wyraża swoje zdanie na temat reklamy w formie głosu w dyskusji - przedstawia wybraną reklamę, wyrażając swoje emocje
1 Reklama jako komunikat językowy.	Podręcznik: Skarbiec języka. Środki w reklamie i ich funkcje, s. 250 Zeszyt ćwiczeń, cz. 2. Czytanie ze zrozumieniem. Język i środki w reklamie Ćwiczenia. Język i środki w reklamie, s. 89	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich	
		rozpoznaje czytany utwór jako baśń oraz wskazuje jego cechy gatunkowe – I.1.3*	- rozpoznaje cechy baśni w reklamie - podaje przykłady reklam, zawierających nawiązania do różnych stylów i poetyk
		I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury	
		- identyfikuje wypowiedź jako tekst informacyjny, publicystyczny lub reklamowy – I.2.1* - wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio – I.2.2* - rozumie swoistość tekstów kultury przynależnych do: sztuk plastycznych – I.2.8*	nazywa środki wyróżniające reklamę spośród innych komunikatów, korzystając z podanych informacji
		III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki	
		tworzy wypowiedź, stosując odpowiednią dla danej formy gatunkowej kompozycję – III.1.3	tworzy reklamę
		Niepisane prawa	
2 Tajemniczy świat ballady Adama Mickiewicza – <i>Świtezianka</i> .	Podręcznik: Adam Mickiewicz <i>Świtezianka</i> , s. 253 (lektura obowiązkowa) Caspar David Fridrich <i>Mężczyzna i kobieta obserwujący księżyc</i> , 1830–1835	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich	
		- charakteryzuje narratora – I.1.9* - określa w poznanych tekstach problematykę egzystencjalną i poddaje ją refleksji – I.1.7 - określa tematykę i problematykę utworu – I.1.12* - wykorzystuje w interpretacji tekstów doświadczenia własne oraz elementy wiedzy o kulturze – I.1.18*	- omawia problematykę utworu - omawia związek przyrody z nastrojem utworu i decyzjami bohaterów - charakteryzuje narratora ballady
		I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury	
		interpretuje dzieła sztuki (obraz) – I.2.3	- opisuje scenerię i atmosferę obrazu - uzasadnia związek między balladą Mickiewicza a obrazem Fridricha
		II. Kształcenie językowe. Ortografia i interpunkcja	
		poprawnie przytacza cudze wypowiedzi, stosu-	cytuje fragmenty ballady

		ją odpowiednie znaki interpunkcyjne – II.4.2	
		III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki	
		- uczestniczy w rozmowie na zadany temat – III.1.1* - tworzy wypowiedź, stosując odpowiednią dla danej formy gatunkowej kompozycję – III.1.3 - zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi, rzeczowo uzasadniając własne zdanie – III.1.7	- uzasadnia swoją opinię na podany temat - odwołuje się do sytuacji życiowych, uzasadniając swoje zdanie
		III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie	
		tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opis – III.2.1*	redaguje opis obrazu
		I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich	
2 Ballada <i>Lilije</i> jako wyraz romantycznego zainteresowania grozą.	Podręcznik: Adam Mickiewicz <i>Lilije</i> , s. 257 Zeszyt ćwiczeń, cz. 2. <i>Kształcenie literackie. Gatunki mieszane: ballada</i> Ćwiczenia. <i>Ballada</i> , s. 92	- opowiada o wydarzeniach fabuły oraz ustala kolejność zdarzeń – I.1.7* - rozdziela gatunki epiki, liryki, dramatu, w tym: ballada; wymienia ich podstawowe cechy oraz wskazuje cechy gatunkowe czytanych utworów – I.1.2	- opowiada przebieg zdarzeń w balladzie - wymienia cechy gatunkowe ballady
		I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury	
		- określa temat i główną myśl tekstu – I.2.3* - dokonywa odczytania tekstów kultury poprzez przekład intersemiotyczny (np. rysunek) – I.2.12*	- odczytuje przesłanie ballady - tworzy ilustrację oddającą nastrój grozy w wybranej balladzie
		II. Kształcenie językowe. Ortografia i interpunkcja	
		poprawnie przytacza cudze wypowiedzi, stosując odpowiednie znaki interpunkcyjne – II.4.2	cytuje fragmenty tekstu określające funkcję przyrody w balladzie
		III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki	
		uczestniczy w rozmowie na zadany temat – III.1.1*	rozmawia o konsekwencjach niedotrzymania danego słowa
		III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie	
		- tworzy plan odtwórczy tekstu – III.2.3* - tworzy notatki – III.2.4*	- redaguje plan wydarzeń przedstawionych w balladzie - uzupełnia notatkę na temat ballad Adama Mickiewicza
		IV. Samokształcenie	

		korzysta ze słowników ogólnych języka polskiego – IV.5*	formułuje przesłanie utworu, korzystając z informacji zawartych w słowniku języka polskiego
2 Redagowanie opowiadania na podstawy ballady Adama Mickiewicza.	Podręcznik: Szkoła pisania. Opowiadanie. Mowa zależna i niezależna, s. 263 Zeszyt ćwiczeń, cz. 2. <i>Formy wypowiedzi. Opowiadanie. Mowa zależna i niezależna</i> Ćwiczenia. <i>Opowiadanie. Mowa zależna i niezależna</i> , s. 95	II. Kształcenie językowe. Gramatyka języka polskiego	
		odróżnia mowę zależną i niezależną; przekształca mowę zależną na niezależną i odwrotnie – II.1.6	przekształca zdania z mowy niezależnej na zależną
		III. Tworzenie wypowiedzi.	
		- tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opowiadanie, opis przeżyć wewnętrznych – III.2.1* - tworzy opowiadania związane z treścią utworu, np. dalsze losy bohatera, komponowanie początku i zakończenia na podstawie fragmentu tekstu lub na podstawie ilustracji – III.2.7*	- redaguje opowiadanie według dyspozycji - uzupełnia tekst opisem przeżyć wewnętrznych bohatera, stosując mowę zależną - redaguje zakończenie historii przedstawionej w utworze, korzystając z podanego słownictwa
2 „Są dziwy w niebie i na ziemi, o których nie śniło się naszym filozofom” – ludowy obrzęd dziadów.	Podręcznik: Adam Mickiewicz <i>Dziady. Cz. II</i> (fragment), s. 265 (lektura obowiązkowa)	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich	
		- rozpoznaje rodzaje literackie: dramat; określa cechy charakterystyczne dla poszczególnych rodzajów i przypisuje czytany utwór do odpowiedniego rodzaju – I.1.1 - określa w poznawanych tekstach problematykę egzystencjalną i poddaje ją refleksji – I.1.7	- określa nastrój utworu - omawia poczucie sprawiedliwości według moralności ludowej
		I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury	
		dokonuje odczytania tekstów poprzez przekład intersemiotyczny (np. spektakl teatralny) – I.2.12*	przygotowuje inscenizację dramatu
		III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki	
		uczestniczy w rozmowie na zadany temat, wydziela jej części, sygnały konstrukcyjne wzmacniające więź między uczestnikami dialogu, tłumaczące sens – III.1.1*	dyskutuje na podany temat
		III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie	
		tworzy notatki – III.2.4*	uzupełnia tabelę informacjami z tekstu dramatu
1 Jak przemawiać,	Podręcznik: Andrzej Sapkowski	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich	
		omawia elementy świata przedstawionego –	opisuje świat przedstawiony w utworze <i>fantasy</i>:

aby odnieść zamierzony skutek?	<i>Kwestia ceny</i> (fragment), s. 275 <i>Zeszyt ćwiczeń, cz. 2. Formy wypowiedzi. Przemówienie; Kształcenie literackie. Literatura fantasy</i> Ćwiczenia. <i>Przemówienie</i>, s. 97; <i>Gatunki epickie. Powieść fantasy</i>, s. 99	I.1.1* rozpoznaje fikcję literacką; rozróżnia i wyjaśnia elementy realistyczne i fantastyczne w utworach, ze szczególnym uwzględnieniem ich w prozie realistycznej, fantastycznonaukowej lub utworach <i>fantasy</i> – I.1.2*	wymienia jego elementy, cytuje fragmenty fikcji fantastycznej
		III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki	
		- funkcjonalnie wykorzystuje środki retoryczne oraz rozumie ich oddziaływanie na odbiorcę – III.1.1 - tworzy wypowiedź stosując odpowiednią dla danej formy gatunkowej kompozycję oraz zasady spójności językowej między akapitami; rozumie rolę akapitów jako spójnych całości myślowych w tworzeniu wypowiedzi pisemnych oraz stosuje rytm akapitowy (przeplatanie akapitów dłuższych i krótszych) – III.1.3 - rozróżnia argumenty odnoszące się do faktów i logiki oraz odwołujące się do emocji – III.1.2*	- określa cel przemówienia i adresata - przycacza fragmenty wskazujące na logikę wywodu - przycacza najważniejsze argumenty - wskazuje środki retoryczne i określa ich funkcję
		III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie	
		- tworzy notatki – III.2.4* - tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: przemówienie – III.2.1	- tworzy notatkę, korzystając z podanego słownictwa - przygotowuje przemówienie w roli bohatera
1 Wszystko, co musisz wiedzieć o imiesłowach.	Podręcznik: Osobowe i bezosobowe formy czasownika. Imiesłowy, s. 282 <i>Zeszyt ćwiczeń, cz. 2. Nauka o języku. Osobowe i bezosobowe formy czasownika. Powtórzenie; Nauka o języku. Imiesłowy;</i>	II. Kształcenie językowe. Gramatyka języka polskiego	
		rozpoznaje imiesłowy, rozumie zasady ich tworzenia i odmiany, poprawnie stosuje imiesłowowy równoważnik zdania i rozumie jego funkcje; przekształca go na zdanie złożone i odwrotnie – II.1.4	- określa formy gramatyczne czasowników osobowych - od bezokoliczników tworzy formy imiesłowów przymiotnikowych (czynny, bierny) i przysłówkowych (współczesny i uprzedni) - rozpoznaje imiesłowy przymiotnikowe i imiesłowy przysłówkowe - określa formy gramatyczne imiesłowów przymiotnikowych (przypadek, liczbę, rodzaj) - przekształca zdania w wypowiedzenia z imiesłowem przysłówkowym

	<i>Nauka o języku. Pisownia partykuły nie z imiesłowami</i> Ćwiczenia. Przypomnienie podstawowych pojęć z zakresu składni, s. 78; Bezosobowe formy czasownika. Imiesłów, s. 101	II. Kształcenie językowe. Zróżnicowanie języka	
		rozpoznaje w wypowiedziach związki frazeologiczne, dostrzega ich bogactwo, rozumie ich znaczenie oraz poprawnie stosuje w wypowiedziach – II.2.5*	uzupełnia frazeologizmy imiesłowami
		II. Kształcenie językowe. Komunikacja językowa i kultura języka	
		rozumie, na czym polega błąd językowy – II.3.3	poprawia zdania z błędnie użytymi imiesłowami
		II. Kształcenie językowe. Ortografia i interpunkcja	
		zna zasady pisowni wyrazów nieodmiennych i pisowni partykuły <i>nie</i> z różnymi częściami mowy – II.4.4	pisze poprawnie partykułę <i>nie</i> z imiesłowami przymiotnikowymi i imiesłowami przysłówkowymi
	Konteksty, nawiązania, deformacje		
1 Przykazania czy antyprzykazania? Omówienie wiersza Kazimierza Wierzyńskiego.	Podręcznik: Kazimierz Wierzyński <i>Przykazania</i> , s. 286	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich	
		- wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohatera – I.1.20* - wykorzystuje w interpretacji tekstów literackich elementy wiedzy o historii i kulturze – I.1.10 - wykorzystuje w interpretacji utworów literackich potrzebne konteksty, np. historyczny – I.1.11 - charakteryzuje podmiot liryczny – I.1.9*	- nazywa wartości, o których jest mowa w tekście - omawia rzeczywistość ukazaną w utworze, uwzględniając kontekst historyczny - określa funkcję parafrazy - określa stosunek osoby mówiącej do rzeczywistości przedstawionej w utworze
		III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie	
		wykonuje przekształcenia na tekście cudzym, w tym skraca, streszcza, rozbudowuje i parafrazuje – III.2.2	przekształca utwór, zmieniając jego wymowę
1 Debata przy okrągłym stole.	Podręcznik: Władysław Kopaliński <i>Okrągły stół</i> , s. 287	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich	
		wykorzystuje w interpretacji tekstów literackich odwołania do wiedzy o historii i kulturze – I.1.10	wskazuje związek między wydarzeniami historycznymi a legendą
		III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki	
		uczestniczy w rozmowie na zadany temat – III.1.1	uczestniczy w dyskusji w formie obrad okrągłego stołu
		IV. Samokształcenie	
		korzysta z informacji zawartych w różnych	gromadzi informacje na temat obrad okrągłego

		źródłach, gromadzi wiadomości, selekcjonuje informacje – IV.3* • rozwija umiejętność krytycznej oceny pozyskanych informacji – IV.7*	stołu w Polsce w 1989 roku
1 Spór o podatki tematem fragmentu powieści Terry’ego Pratchetta.	Podręcznik: Terry Pratchett <i>Spór o podatki</i> , s. 288	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich	
		• zna pojęcie ironii, rozpoznaje ją w tekstach oraz określa jej funkcję – I.1.6 • określa w poznawanych tekstach problematykę egzystencjalną i poddaje ją refleksji – I.1.7	• omawia ironiczny charakter tekstu • identyfikuje uczestników sporu • określa istotę konfliktu
		III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki	
		• odróżnia przykład od argumentu – III.1.5 • przeprowadza wnioskowanie jako element wyводу argumentacyjnego – III.1.6 • tworzy wypowiedź, stosując odpowiednią dla danej formy gatunkowej kompozycję – III.1.3	• analizuje przebieg dyskusji między bohaterami: rozpoznaje argumenty i kontrargumenty; określa postawę bohaterów, omawia rezultat dyskusji • redaguje kilkudzianową wypowiedź o ironicznym charakterze
1 Jak opisać sytuację?	Podręcznik: Szkola pisanja. Opis sytuacji, s. 290 Sydney R. Nolan <i>Proces</i> , 1947 Zeszyt ćwiczeń, cz. 2. <i>Formy wypowiedzi. Opis sytuacji</i> Ćwiczenia. <i>Opis sytuacji</i> , s. 105	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich	
		• charakteryzuje narratora – I.1.9* • rozróżnia narrację pierwszoosobową i trzecioosobową oraz wskazuje ich funkcje w utworze – I.1.10* • określa elementy świata przedstawionego – I.1.1*	• określa narratora – obserwatora opisu sytuacji • rozpoznaje elementy statyczne i dynamiczne w opisie sytuacji • określa wydarzenia główne i towarzyszące • wymienia elementy stanowiące scenerię (tło) sytuacji
		II. Kształcenie językowe. Gramatyka języka polskiego	
		• rozpoznaje w wypowiedziach części mowy i określa ich funkcję w tekście – II.1.1* • rozpoznaje imiesłowy – II.1.4	• analizuje opis sytuacji pod kątem języka: części mowy, formy gramatycznej wyrazów
		III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie	
		• tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opis – III.2.1*	• redaguje opis sytuacji przedstawionej na obrazie według dyspozycji • redaguje opis sytuacji na podany temat
2 Środki wyrazu w komiksie – zabawna historia Lila i Puta.	Podręcznik: Piotr Bednarczyk, Maciej Kur <i>Lil i Put. Plusk</i> (fragment), s. 292	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich	
		• nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst – I.1.14* • charakteryzuje bohaterów w czytanych utworach – I.1.9*	• nazywa swoje wrażenia po przeczytaniu komiksu • określa nastrój utworu • charakteryzuje bohaterów głównych, drugopla-

	Zeszyt ćwiczeń, cz. 2. <i>Czytanie ze zrozumieniem. Komizm. Rodzaje komizmu</i> Ćwiczenia. <i>Komizm. Rodzaje komizmu</i> , s. 107	- wskazuje w utworze bohaterów głównych i drugoplanowych oraz określa ich cechy – I.1.11* - opowiada o wydarzeniach fabuły oraz ustala kolejność zdarzeń i rozumie ich wzajemną zależność – I.1.7* - zna pojęcie komizmu, rozpoznaje jego rodzaje w tekstach oraz określa ich funkcje – I.1.5 - omawia funkcje elementów konstrukcyjnych utworu, w tym tytułu – I.1.5*	nowych i epizodycznych według dyspozycji - wymienia zdarzenia budujące akcję utworu - wyjaśnia źródło komizmu sytuacyjnego - omawia związek tytułu z warstwą rysunkową komiksu
		I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury	
		- określa temat i główną myśl tekstu – I.2.3* - znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej (np. w filmach, komiksach, piosenkach) nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych – I.2.7 - charakteryzuje komiks jako tekst kultury; wskazuje charakterystyczne dla niego cechy – I.2.7*	- określa temat tekstu - podaje przykłady innych tekstów o tej samej tematyce - analizuje zabiegi typowe dla sztuki komiksu
		III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie	
		tworzy spójne teksty w następujących formach gatunkowych: rozprawka – III.2.1	redaguje rozprawkę na podany temat
1 Czy Wacław ma prawo do własnego wyboru? Omawiamy fragment <i>Zemsty</i> Fredry.	Podręcznik: Aleksander Fredro <i>Zemsta</i> (fragment), s. 300 (lektura obowiązkowa)	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich	
		- określa tematykę i problematykę utworu – I.1.12* - charakteryzuje bohaterów w czytanych utworach – I.1.9* - wskazuje elementy dramatu: akt, scena, tekst główny, didaskalia, monolog, dialog – I.1.3 - określa w poznawanych tekstach problematykę egzystencjalną i poddaje ją refleksji – I.1.7	- określa temat rozmowy bohaterów, ich stanowiska i motywacje - omawia postawy bohaterów - omawia budowę dramatu
		I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury	
		- dokonuje odczytania tekstów poprzez przekład intersemiotyczny (np. rysunek, drama, spektakl teatralny) – I.2.12* - wykorzystuje w interpretacji tekstów doświadczenia własne oraz elementy wiedzy o kulturze	tworzy pracę na temat ograniczenia praw ludzi do decydowania o sobie i swoim życiu we współczesnym świecie w dowolnej formie graficznej

		– I.1.18*	
		III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki	
		- odróżnia przykład od argumentu – III.1.5 - rozdziela argumenty odnoszące się do faktów i logiki oraz odwołujące się do emocji – III.1.2*	przycacza argumenty bohaterów
1 Wypowiedzenie z imiesłowem równoważnikiem zdania.	Podręcznik: Wypowiedzenie z imiesłowem równoważnikiem zdania, s. 302 Zeszyt ćwiczeń, cz. 2. <i>Nauka o języku. Wypowiedzenie z imiesłowowym równoważnikiem zdania</i> Ćwiczenia. <i>Bezosobowe formy czasownika. Imiesłów</i> , s. 101; <i>Wypowiedzenie złożone. Powtórzenie</i> , s. 109; <i>Wypowiedzenie z imiesłowowym równoważnikiem zdania</i> , s. 113	II. Kształcenie językowe. Gramatyka języka polskiego	
		poprawnie stosuje imiesłowowy równoważnik zdania i rozumie jego funkcje; przekształca go na zdanie złożone i odwrotnie – II.1.4	- układa wypowiedzenia z imiesłowowym równoważnikiem zdania ze zdań pojedynczych - przekształca zdania w wypowiedzenia z imiesłowowym równoważnikiem zdania - wykonuje wykresy wypowiedzeń z wypowiedzeniami z imiesłowowym równoważnikiem zdania - przekształca zdania złożone w wypowiedzenia z imiesłowowym równoważnikiem zdania
		II. Kształcenie językowe. Komunikacja językowa i kultura języka	
		rozumie, na czym polega błąd językowy – II.2.3	poprawia błędy w wypowiedzeniach z imiesłowowym równoważnikiem zdania
		II. Kształcenie językowe. Ortografia i interpunkcja	
		poprawnie używa znaków interpunkcyjnych: kropki, przecinka – II.4.2*	poprawnie stosuje zasady interpunkcji z wypowiedzeniami z imiesłowowym równoważnikiem zdania
1 Co zapamiętaliśmy i czego się nauczyliśmy? Przygotowujemy się do sprawdzianu.	Podręcznik: Powtórzenie, s. 304	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich	
		rozpoznaje rodzaje literackie: epika, liryka, dramat; określa cechy charakterystyczne dla poszczególnych rodzajów i przypisuje czytany utwór do odpowiedniego rodzaju – I.1.1	- przyporządkowuje gatunkom synkretycznym ich wyznaczniki - podaje przykłady utworów reprezentatywnych dla danego gatunków synkretycznych (ballada, satyra) - na osi czasu umieszcza nazwiska twórców i tytuły aktów normatywnych
		I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury	

		• porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie – I.2.2	• rozpoznaje dzieła sztuki po ich fragmencie, podaje autorów i tytuły dzieł • zna pojęcia: <i>komizm, ballada, literatura faktu, powieść historyczna, homonim, alegoria, cytat, atrybut, rym, ironia, anafora, dramat, prozaizm, neologizm</i>
		III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki	
		• tworzy wypowiedź, stosując odpowiednią dla danej formy gatunkowej kompozycję oraz zasady spójności językowej między akapitami; rozumie rolę akapitów jako spójnych całości myślowych w tworzeniu wypowiedzi pisemnych oraz stosuje rytm akapitowy (przeplatanie akapitów dłuższych i krótszych) – III.1.3	• zapisuje refleksje inspirowane aforyzmem
1 Utrwalenie wiadomości i umiejętności przed sprawdzianem.	Podręcznik: Sprawdź siebie – Stanisław Lem <i>Czy Pan istnieje, Mr. Johns?</i> (fragment), s. 305	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich	
		• omawia elementy świata przedstawionego – I.1.1* • charakteryzuje bohaterów w czytanych utworach – I.1.9* • opowiada o wydarzeniach fabuły – I.1.7* • określa tematykę i problematykę utworu – I.1.12*	• określa miejsce akcji • wyodrębnia bohaterów • przedstawia przebieg wydarzeń
		I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury	
		• wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio – I.2.2* • znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej (np. filmach, komiksach, piosenkach) nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych – I.2.7	• rozumie przeczytany tekst
		II. Kształcenie językowe. Gramatyka języka polskiego	
		• odróżnia mowę zależną i niezależną, przekształca mowę zależną na niezależną i odwrotnie – II.1.6 • rozpoznaje imiesłowy, rozumie zasady ich tworzenia i odmiany, poprawnie stosuje imiesłowy równoważnik zdania i rozumie jego funkcję; przekształca go na zdanie złożone	• przekształca wypowiedzi bohaterów na tekst epicki, stosując mowę zależną • rozpoznaje imiesłowy: przymiotnikowy i przysłówkowy • tworzy imiesłowy od czasowników • przekształca wypowiedzenia, wprowadzając imiesłów przysłówkowy bądź eliminując

		i odwrotnie – II.1.4	imiesłów przymiotnikowy
		II. Kształcenie językowe. Zróżnicowanie języka	
		- rozumie znaczenie homonimów – II.2.4 - rozumie pojęcie stylu, rozpoznaje styl potoczny, urzędowy, artystyczny, naukowy, publicystyczny – II.2.7	- rozpoznaje homonimy - układa zdania z homonimami w różnych znaczeniach - tworzy tekst reklamy w stylu naukowym, odwołując się do tekstu kultury (powieści, filmu, komiksu itp.)
		II. Kształcenie językowe. Komunikacja językowa i kultura języka	
		- rozumie, na czym polega etykieta językowa, i stosuje jej zasady – II.3.7* - identyfikuje tekst jako komunikat; rozróżnia typy komunikatu: informacyjny, literacki, reklamowy, ikoniczny – II.3.1*	rozpoznaje zdania odbiegające od etykiety językowej
		II. Kształcenie językowe. Ortografia i interpunkcja	
		zna zasady pisowni wyrazów nieodmiennych i pisowni partykuły <i>nie</i> z różnymi częściami mowy – II.4.4	zapisuje partykułę <i>nie</i> z imiesłowami zgodnie z zasadami ortograficznymi
		III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie	
		- tworzy spójne teksty w następujących formach gatunkowych: rozprawka – III.2.1 - wykonuje przekształcenia na tekście cudzym, w tym skraca, streszcza, rozbudowuje i parafrazuje – III.2.2	redaguje rozprawkę
	Podręcznik: Nasz projekt – gazetka szkolna, s. 309	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury	
		rozpoznaje gatunki dziennikarskie: wywiad, artykuł, felieton – I.2.5	przygotowuje i przeprowadza wywiad
		IV. Samokształcenie	
		uczestniczy w projektach edukacyjnych (np. tworzy różnorodne prezentacje, projekty wystaw, realizuje krótkie filmy z wykorzystaniem technologii multimedialnych) – IV.4	realizuje projekt – gazetka szkolna
PRZESZŁOŚĆ DLA PRZYSZŁOŚCI			
Patriotyzm i heroizm			
1	Podręcznik:	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich	

Co określa naszą tożsamość? Wprowadzenie do tematyki rozdziału <i>Przeszłość dla przyszłości</i> .	Przeszłość dla przyszłości, s. 310	określa w poznawanych tekstach problematykę egzystencjalną i poddaje ją refleksji – I.1.7	określa problem przedstawiony we fragmencie tekstu
		II. Kształcenie językowe. Zróżnicowanie języka	
		rozpoznaje wyrazy wieloznaczne – II.2.4*	układa zdania z wyrazem wieloznacznym w różnych znaczeniach
		III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki	
		- wykorzystuje znajomość zasad tworzenia argumentów przy tworzeniu rozprawki oraz innych tekstów argumentacyjnych – III.1.4 - uczestniczy w rozmowie na zadany temat – III.1.1	- uzasadnia swoje zdanie, korzystając z podanego słownictwa - rozmawia na podany temat według dyspozycji
		IV. Samokształcenie	
		korzysta ze słowników ogólnych języka polskiego – IV.5*	odczytuje wieloznaczne znaczenia wyrazu
1 Myśli Jana Pawła II inspiracją do rozważań o dziedzictwie kulturowym Polaków.	Podręcznik: Jan Paweł II <i>Pamięć i tożsamość</i> (fragment), s. 311	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich	
		- wykorzystuje w interpretacji utworów literackich odwołania do wartości uniwersalnych związane z postawami społecznymi, narodowymi, religijnymi, etycznymi i dokonuje ich hierarchizacji – I.1.9 - określa w poznawanych tekstach problematykę egzystencjalną i poddaje ją refleksji – I.1.7	rozważa rolę dziedzictwa duchowego w życiu narodu
		II. Kształcenie językowe. Zróżnicowanie języka	
		rozdziela synonimy, rozumie ich funkcję w tekście i stosuje we własnych wypowiedziach – II.2.8*	notuje sformułowania synonimiczne do wyrazu <i>ojczyzna</i>
		III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki	
		uczestniczy w rozmowie na zadany temat – III.1.1*	dyskutuje o polskich wartościach (materialnych i duchowych) ważnych dla przyszłości
1 Obraz ojczyzny w wierszu Cypriana Kamila Norwida <i>Moja piosnka (II)</i> .	Podręcznik: Cyprian Kamil Norwid <i>Moja piosnka (II)</i> , s. 313 Jacek Malczewski <i>Polonia, personifikacja</i>	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich	
		- wyodrębnia obrazy poetyckie w poezji – I.1.1* - objasnia znaczenia dosłowne i przenośne w tekstach – I.1.15* - wykorzystuje w interpretacji utworów literackich odwołania do wartości uniwersalnych związane z postawami społecznymi,	- nazywa wartości moralne - charakteryzuje bohatera lirycznego - identyfikuje podmiot liryczny - odczytuje znaczenie neologizmów w kontekście biograficznym i historycznym - określa funkcję refrenu, rozstrzelonego druku,

	<i>Polski Odrodzonej</i> , 1918	narodowymi, religijnymi, etycznymi i dokonuje ich hierarchizacji – I.1.9 • charakteryzuje podmiot liryczny i bohaterów w czytanych utworach – I.1.9* • wykorzystuje w interpretacji utworów literackich potrzebne konteksty, np. biograficzny, historyczny, historycznoliteracki – I.1.11 • zna i rozpoznaje w tekście literackim: zdrobnienie, zgrubienie, oraz określa ich funkcję – I.1.4*	znaków interpunkcyjnych, zdrobnienia
		I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury	
		• interpretuje dzieła sztuki (obraz) – I.1.3 • określa temat i główną myśl tekstu – I.2.3*	• interpretuje personifikację pojęcia przedstawioną na obrazie • odczytuje temat dzieła • omawia związek tematu z postulatem artysty
		III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie	
		• wykonuje przekształcenia na tekście cudzym, w tym parafrazuje – III.2.2 • tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opis przeżyć wewnętrznych – III.2.1*	• notuje skojarzenia z pojęciem <i>Polska</i> • tworzy parafrazę wiersza • redaguje opis przeżyć wewnętrznych
1 Budowa sonetu na przykładzie utworu Adama Mickiewicza.	Podręcznik: Adam Mickiewicz <i>Stepy akemańskie</i>, s. 315 (lektura obowiązkowa) Zeszyt ćwiczeń, cz. 2. <i>Kształcenie literackie. Gatunki liryczne: sonet</i> Ćwiczenia. <i>Gatunki liryczne. Sonet</i>, s. 116	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich	
		• charakteryzuje podmiot liryczny – I.1.9* • wyodrębnia obrazy poetyckie w poezji – I.1.1* • wykorzystuje w interpretacji utworów literackich potrzebne konteksty, np. biograficzny, historyczny, historycznoliteracki – I.1.11 • rozróżnia gatunki liryki, w tym: sonet, i wymienia ich podstawowe cechy oraz wskazuje cechy gatunkowe czytanych utworów literackich – I.1.2 • recytuje utwór literacki w interpretacji zgodnej z jego tematem i stylem – I.1.12	• charakteryzuje podmiot liryczny • analizuje obrazy poetyckie według dyspozycji • odczytuje kontekst biograficzny w utworze • wymienia cechy sonetu • interpretuje głosowo sonet
		I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury	
		• interpretuje dzieła sztuki (fotografia) – I.2.3	• opisuje nastrój fotografii
		III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie	

		• tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opis przeżyć wewnętrznych – III.2.1*	• redaguje opis przeżyć wewnętrznych
		V. Samokształcenie	
		• korzysta z informacji zawartych w różnych źródłach, gromadzi wiadomości, selekcjonuje informacje – IV.3*	• gromadzi informacje biograficzne o poecie
1 Kiedy stawiamy przecinek w wypowiedzeniu?	Podręcznik: Przecinek w wypowiedzeniu. Powtórzenie, s. 316 Zeszyt ćwiczeń, cz. 2. <i>Nauka o języku, Przecinek w różnych typach wypowiedzeń. Powtórzenie</i> Ćwiczenia. <i>Przecinek w wypowiedzeniu. Powtórzenie</i>, s. 118	II. Kształcenie językowe. Ortografia i interpunkcja	
		• poprawnie używa znaków interpunkcyjnych: przecinka – II.4.2	• podaje zasady interpunkcyjne wypowiedzeń pojedynczych i złożonych • uzupełnia zdania, stosując zasady interpunkcji • podaje zasady wypowiedzeń z imiesłowami i imiesłowowym równoważnikiem zdania
		I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury	
		• określa temat i główną myśl tekstu – I.2.3*	• odczytuje problem przedstawiony w utworze
		III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki	
		• tworzy logiczną, semantycznie pełną i uporządkowaną wypowiedź – III.1.3*	• tworzy kilkuzdaniową wypowiedź, stosując wypowiedzenia złożone
2 Obraz męstwa Polaków w <i>Reducie Ordona</i> Adama Mickiewicza.	Podręcznik: Adam Mickiewicz <i>Reduta Ordona</i>, s. 318 (lektura obowiązkowa) Wojciech Kossak <i>Bitwa pod Olszynką Grochowską</i>, 1886 Jerzy Kossak, <i>Reduta Ordona</i>, 1951	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich	
		• omawia elementy świata przedstawionego – I.1.1* • ustala kolejność zdarzeń i rozumie ich wzajemną zależność – I.1.7* • charakteryzuje narratora, bohaterów w czytanych utworach – I.1.9* • określa tematykę oraz problematykę utworu – I.1.12* • objaśnia znaczenia dosłowne i przenośne w tekstach – I.1.15* • wykorzystuje w interpretacji tekstów literackich elementy wiedzy o historii i kulturze – I.1.10 • wykorzystuje w interpretacji utworów literackich potrzebne konteksty, np. biograficzny, historyczny, historycznoliteracki – I.1.11	• opisuje świat przedstawiony w utworze według dyspozycji • porządkuje punkty planu • charakteryzuje narratora • rozpoznaje refleksje narratora • odwołuje się do wiedzy historycznej w interpretacji refleksji narratora • ocenia postawę bohatera lirycznego • omawia kontekst historyczny

		wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach – I.1.19*	
		III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki	
		uczestniczy w rozmowie na zadany temat – III.1.1	redaguje kilkudzaniową wypowiedź oceniającą postawę bohatera
		III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie	
		tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opis – III.2.1*	redaguje opis sytuacji, wprowadzając wyrazy oznaczające stosunki przestrzenne, czasowe, nazywające barwy i cechy
1 Słynne Polki – Emilia Plater.	Podręcznik: Adam Mickiewicz <i>Śmierć Pułkownika</i> , s. 323 (lektura obowiązkowa)	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich	
		- opowiada o wydarzeniach fabuły i ustala kolejność zdarzeń i rozumie ich wzajemną zależność – I.1.7* - charakteryzuje podmiot liryczny, narratora, bohaterów w czytanych utworach – I.1.9* - wykorzystuje w interpretacji utworów literackich potrzebne konteksty, np. biograficzny, historyczny, historycznoliteracki – I.1.11	- porządkuje przebieg zdarzeń - opowiada treść utworu - charakteryzuje bohatera lirycznego - charakteryzuje bohatera zbiorowego - omawia rolę kobiety w kulturze i społeczeństwie XIX w.
		IV. Samokształcenie	
		rozwija umiejętność samodzielnej prezentacji wyników swojej pracy – IV.6	przygotowuje prezentację sławnej Polki
Figury domu			
1 Inwokacja do <i>Pana Tadeusza</i> jako wyraz tęsknoty za ojczyzną.	Podręcznik: Adam Mickiewicz <i>Pan Tadeusz</i> (fragment), s. 326 Jan Kochanowski <i>Na zdrowie</i>	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich	
		- charakteryzuje podmiot liryczny, narratora w czytanych utworach – I.1.9* - rozpoznaje w tekście literackim: inwokację, i określa ich funkcję – I.1.4 - recytuje utwór literacki w interpretacji zgodnej z jego tematem i stylem – I.1.12 - omawia funkcje elementów konstrukcyjnych utworu – I.1.5*	- ustala kolejność elementów kompozycyjnych utworu: apostrofy, wtrącenia, rozbudowanego porównania, opisu - charakteryzuje podmiot liryczny, cytując odpowiednie fragmenty tekstu - recytuje utwór, uwzględniając w głosowej interpretacji przerzutnię i średniówkę - rozpoznaje aluzję literacką w utworze i określa jej funkcję
		III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki	
		tworzy wypowiedź, stosując odpowiednią do danej formy gatunkowej kompozycję oraz zasady spójnych całości myślowych w tworze-	tworzy kilkudzaniową wypowiedź o charakterze argumentacyjnym

		niu wypowiedzi pisemnych oraz stosuje rytm akapitowy (przeplatanie akapitów dłuższych i krótszych) – III.1.3 wykorzystuje znajomość zasad tworzenia tezy i hipotezy oraz argumentów przy tworzeniu rozprawki oraz innych tekstów argumentacyjnych – III.1.4	
1 Sugestia i aluzja – komunikacja nie wprost.	Podręcznik: Kultura języka. Mówienie nie wprost. Sugestia i aluzja, s. 328 Zeszyt ćwiczeń, cz. 2. <i>Czytanie ze zrozumienie. Aluzja literacka; Skarbiec języka. Mówienie nie wprost</i> Ćwiczenia. <i>Mówienie nie wprost</i>, s. 120	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury	
		wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio – I.2.2*	rozpoznaje w wypowiedziach bohaterów aluzję i/lub sugestię
		III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki	
		rozdziela i wskazuje środki perswazji, rozumie ich funkcję – III.1.6*	rozpoznaje sugestię i aluzję w wypowiedzi
		III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie	
		tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: dialog – III.2.1	redaguje dialog z zastosowaniem sugestii lub aluzji
2 Omówienie noweli Henryka Sienkiewicza pt. <i>Latarnik</i> – charakterystyka postaci, rekonstrukcja dziejów bohatera.	Podręcznik: Henryk Sienkiewicz <i>Latarnik</i>, s. 331 (lektura obowiązkowa) Zeszyt ćwiczeń, cz. 2. <i>Formy wypowiedzi, Charakterystyka</i> Zeszyt ćwiczeń, cz. 2. <i>Kształcenie literackie, Gatunki epickie: nowela</i> Ćwiczenia. <i>Charakterystyka</i>, s. 122; <i>Gatunki epickie</i>.	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich	
		- charakteryzuje bohaterów w czytanych utworach – I.1.9* - wskazuje w utworze bohaterów głównych i drugoplanowych oraz określa ich cechy – I.1.11* - wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach – I.1.19* - wykorzystuje w interpretacji tekstów literackich elementy wiedzy o historii i kulturze – I.1.10 - wykorzystuje w interpretacji utworów literackich potrzebne konteksty, np. biograficzny, historyczny, historycznoliteracki – I.1.11 - rozpoznaje czytany utwór jako nowelę oraz wskazuje jego cechy gatunkowe – I.1.3* - omawia funkcje elementów konstrukcyjnych utworu, w tym punktu kulminacyjnego – I.1.5*	- charakteryzuje bohatera utworu - analizuje środki stylistyczne w opisie przeżyć wewnętrznych - odczytuje kontekst historyczny i historycznoliteracki w utworze - określa cechy noweli - rozpoznaje punkt kulminacyjny noweli

	Nowela. Powtórzenie, s. 124	III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki	
		przeprowadza wnioskowanie jako element wyводу argumentacyjnego – III.1.6	dyskutuje o roli utworu w życiu narodu
		III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie	
		tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opis przeżyć wewnętrznych, charakterystyka – III.2.1*	redaguje charakterystykę postaci
1 Między bezpieczeństwem a wolnością – poznajemy fragmenty utworu <i>Heban</i> Ryszarda Kapuścińskiego.	Podręcznik: Ryszard Kapuściński <i>Dom Tuaregów</i> , s. 343	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich	
		- omawia elementy świata przedstawionego – I.1.1* - charakteryzuje bohaterów w czytanych utworach – I.1.9* - określa w poznawanych tekstach problematykę egzystencjalną i poddaje ją refleksji – I.1.7 - wykorzystuje w interpretacji utworów literackich odwołania do wartości uniwersalnych związane z postawami społecznymi, narodowymi, religijnymi, etycznymi, i dokonuje ich hierarchizacji – I.1.9	- charakteryzuje bohatera zbiorowego - hierarchizuje uniwersalne wartości
		III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki	
		wykorzystuje znajomość zasad tworzenia tezy i hipotezy oraz argumentów przy tworzeniu rozprawki oraz innych tekstów argumentacyjnych – III.1.4	uzasadnia swoje zdanie
		III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie	
		tworzy notatki – III.1.4*	tworzy notatkę na podany temat
1 Czy przesłanie wiersza Edwarda Stachury jest aktualne do dziś?	Podręcznik: Edward Stachura <i>Ite missa Est</i> (pieśń na wyjście), s. 346 Lex Drewniński <i>Rasizm</i> , XX w. Marian Nowiński <i>Współlistnienie</i> , XX w.	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich	
		charakteryzuje podmiot liryczny w czytanych utworach – I.1.9*	- charakteryzuje podmiot liryczny - określa sytuację liryczną według dyspozycji
		I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury	
		- określa temat i główną myśl tekstu – I.2.3 - odnosi treści kultury do własnego doświadczenia – I.2.11* - dokonuje odczytania tekstów poprzez przekład intersemiotyczny (np. rysunek) – I.2.12*	- odczytuje przesłanie utworu - omawia aktualność utworu - wykonuje plakat do fragmentu wiersza
		IV. Samokształcenie	

		uczestniczy w projektach edukacyjnych – IV.4	opracowuje, przeprowadza, analizuje i prezentuje wyniki ankiety
Konteksty, nawiązania, deformacje			
1 Refleksja nad współczesną Polską w utworze Marcina Świetlickiego <i>Nowe pogo</i> .	Podręcznik: Marcin Świetlicki <i>Nowe pogo</i> , s. 348	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich	
		- charakteryzuje bohaterów w czytanych utworach – I.1.9* - objaśnia znaczenia dosłowne i przenośne w tekstach – I.1.15* - zna i rozpoznaje w tekście literackim: przenośnię, powtórzenie oraz określa ich funkcje – I.1.4* - omawia funkcje elementów konstrukcyjnych utworu, w tym tytułu – I.1.5* - określa w poznawanych tekstach problematykę egzystencjalną i poddaje ją refleksji – I.1.7 - recytuje utwór literacki w interpretacji zgodnej z jego tematem i stylem – I.1.12*	- charakteryzuje bohatera zbiorowego prozy poetyckiej - interpretuje metafory - interpretuje tytuł utworu - recytuje utwór
		III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie	
		tworzy notatki – I.2.4*	porównuje dwa utwory
2 Redagujemy dalszy ciąg opowiadania na podstawie tekstu Andrzeja Pilipiuka.	Podręcznik: Andrzej Pilipiuk <i>Samolot do dalekiego</i> (fragment), s. 349 (lektura uzupełniająca)	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich	
		- charakteryzuje narratora i bohaterów w czytanych utworach – I.1.9* - rozpoznaje fikcję literacką; rozróżnia i wyjaśnia elementy realistyczne i fantastyczne w utworach, ze szczególnym uwzględnieniem jej w prozie realistycznej, fantastycznonaukowej lub utworach <i>fantasy</i> – I.1.2*	- charakteryzuje narratora – bohatera - rozpoznaje elementy fikcji prawdopodobnej i fikcji fantastycznej - przypisuje czytany utwór do odpowiedniego typu literatury
		II. Kształcenie językowe. Ortografia i interpunkcja	
		poprawnie przytacza cudze wypowiedzi, stosując odpowiednie znaki interpunkcyjne – II.4.2	cytuje odpowiednie fragmenty tekstu
		III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie	
		tworzy opowiadania związane z treścią utworu, np. dalsze losy bohatera – III.2.7*	tworzy dalszy ciąg opowiadania
1 Charakterystyka postaw bohaterów	Podręcznik: Sławomir Mrożek <i>Lew</i> , s. 354	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich	
		omawia elementy świata przedstawionego – I.1.1*	- określa czas i miejsce zdarzeń - charakteryzuje zachowanie bohaterów

opowiadania <i>Lew Sławomira Mrożka</i> .	Jan Sztaudynger <i>Chorągiewka</i> , s. 356	• charakteryzuje bohaterów w czytanych utworach – I.1.9* • wykorzystuje w interpretacji utworów literackich odwołania do wartości uniwersalnych związane z postawami społecznymi, narodowymi, religijnymi, etycznymi i dokonuje ich hierarchizacji – I.1.9	w określonej sytuacji
		I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury	
		• określa temat i główną myśl tekstu – I.2.3*	• porównuje wymowę dwu utworów
2 Debata o miejscu, w którym mieszkamy, zainspirowana poematem Tomasza Różyckiego.	Podręcznik: Tomasz Różycki <i>Dwanaście stacji. Poemat. Stacja pierwsza: spotkanie</i> (fragment), s. 356	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury	
		• określa temat i główną myśl tekstu – I.2.3* • określa w poznawanych tekstach problematykę egzystencjalną i poddaje ją refleksji – I.1.7	• określa tematykę wiersza • określa problemy egzystencjalne
		II. Kształcenie językowe. Ortografia i interpunkcja	
		• poprawnie przytacza cudze wypowiedzi, stosując odpowiednie znaki interpunkcyjne – II.4.2	• cytuje odpowiednie fragmenty utworu • porównuje utwory: osoba mówiąca, cechy utworów, funkcje środków stylistycznych
		III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie	
		• tworzy notatki – III.2.4* • uczestniczy w rozmowie na zadany temat, wydziela jej części, sygnały konstrukcyjne wzmacniające więź między uczestnikami dialogu, tłumaczące sens – III.1.1*	• tworzy notatkę porównawczą utworów • opisuje swoją miejscowość, jej zalety i wady • uczestniczy w debacie na temat swojej miejscowości
1 Jak napisać streszczenie?	Podręcznik: Szkola pisania. Streszczenie, s. 359 Zeszyt ćwiczeń, cz. 2. <i>Formy wypowiedzi. Streszczenie</i> Ćwiczenia. <i>Streszczenie</i> , s. 126	I. Kształcenie językowe. Gramatyka języka polskiego	
		• odróżnia mowę zależną i niezależną, przekształca mowę zależną na niezależną i odwrotnie – II.1.6	• przekształca fragmenty tekstu eliminując partie dialogowe
		III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie	
		• tworzy plan odtwórczy tekstu – III.2.3* • wykonuje przekształcenia na tekście cudzym, w tym skraca, streszcza, rozbudowuje i parafrazuje – III.2.2	• wyodrębnia wydarzenia • fragment tekstu przekształca w krótkie zdanie • streszcza tekst
1 Zebranie i utrwalenie najważniejszych zagadnień	Podręcznik: Powtórzenie, s. 360	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich	
		• rozpoznaje rodzaje literackie: epika, liryka, dramat; określa cechy charakterystyczne dla poszczególnych rodzajów i przypisuje czytany	• przypisuje rodzajom literackim ich gatunki: hymn, pieśń, tren, sonet, opowiadanie, powieść, nowela, przypowieść, komedia

poznanych w rozdziale <i>Przeszłość dla przyszłości.</i>		utwór do odpowiedniego rodzaju – I.1.1	- na osi czasu umieszcza nazwiska twórców - podaje tytuł, autora, czas powstania utworu, tematykę lub znaczący cytat
		I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury	
		porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie – I.2.2	zna pojęcia: <i>aluzja literacka, inwokacja, średniówka, sugestia, przerzutnia, proza poetycka, język ezopowy, sonet, refren, ballada, opowiadanie, powieść, nowela, punkt kulminacyjny</i>
1 Zadania sprawdzające umiejętność pracy z tekstem.	Podręcznik: Sprawdź siebie – Konstanty Ildefons Gałczyński <i>Ballada o trzęsących się portkach</i> (fragment), s. 362	I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich	
		- zna pojęcie komizmu, rozpoznaje jego rodzaje w tekstach oraz określa ich funkcje – I.1.5 - charakteryzuje bohaterów w czytanych utworach – I.1.9* - objaśnia znaczenia dosłowne i przenośne w tekstach – I.1.15* - zna i rozpoznaje w tekście literackim: zdrobnienie, i określa ich funkcje – I.1.4* - wykorzystuje w interpretacji utworów literackich odwołania do wartości uniwersalnych związane z postawami społecznymi – I.1.9 - rozdziela gatunki epiki, liryki, dramatu, w tym: ballada, i wymienia ich podstawowe cechy oraz wskazuje cechy gatunkowe czytanych utworów – I.1.2	- podaje przykłady rodzajów komizmu - objaśnia funkcję komizmu - charakteryzuje bohatera lirycznego - interpretuje morał utworu - rozpoznaje zdrobnienia - rozpoznaje prozaizmy - rozpoznaje zabiegi słowotwórcze w tworzeniu nowych wyrazów - omawia uniwersalny charakter utworu - wymienia cechy ballady
		II. Kształcenie językowe. Ortografia i interpunkcja	
		- poprawnie przytacza cudze wypowiedzi, stosując odpowiednie znaki interpunkcyjne – II.4.2 - poprawnie używa znaków interpunkcyjnych: kropki, przecinka, znaku zapytania, znaku wykrzyknienia, cudzysłowu, dwukropka, średnika, nawiasu – II.4.2*	- cytuje fragmenty identyfikujące osobę mówiącą - podaje zasady interpunkcyjne dotyczące: dwukropka, wykrzyknika, cudzysłowu, nawiasów - poprawnie wstawia znaki interpunkcyjne